ВІТАМІНЫ АД ДЗЕДА МАРОЗА

5

ЯК СЕНАТАРЫ ДАПАМАГАЮЦЬ ЛЮДЗЯМ

МС

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

11 СТУДЗЕНЯ 2023 г.
СЕРАДА
№ 5 (29885)

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

КОРАТКА

- У Беларусі завяршыліся мерапрыемствы па зверцы ўліковых звестак ваеннаабавязаных.
- **Пляцоўка па рэалізацыі прадукцыі лясгасаў пачала працаваць у Гомелі.**
- «Зімовы ўніверсітэт» стартуе 16 студзеня ў БДУ.

ЦЫТАТА ДНЯ

Ігар ХЛАБУКІН, дэпутат Палаты прадстаўнікоў:

«Год міру і стварэння будзе садзейнічаць міжканфесіянальнаму дыялогу, забяспечваць мір і згоду ў беларускім грамадстве, умацоўваць Саюзную дзяржаву, ЕАЭС і АДКБ, працягне дэманстраваць устойлівасць і перавагі беларускай эканамічнай мадэлі ва ўмовах глабальнай сусветнай фінансава-эканамічнай вайны, нестабільнасці і санкцыйнага ціску, ставячы на першае месца стваральную, сумленную, добрасумленную працу кожнага беларуса, працу як галоўную ўмову павышэння ўстойлівасці і развіцця суверэннай і незалежнай беларускай дзяржавы. За мінулыя гады мы ўмацавалі народнае адзінства, згуртаваўшыся ўсе максімальна — ад рабочага да міністра, кожны на сваім працоўным месцы, выконваючы службовыя абавязкі. Нездарма ж гаворыцца: мы моцныя, калі разам. І мы ні на хвіліну не аддадзім і ніколі не падвядзём сваю краіну. Час выбраў нас, і ён заўсёды будзе патрабаваць ад нас актыўных дзеянняў — у імя міру і стварэння».

ISSN 1990 — 763X
23005
9 771990 763008

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

«АД ТАГО, ЯК МЫ БЕРАЖОМ ЧЫСЦІНЮ РОДНАЙ МОВЫ, ЯКІЯ СВЯТЫ І СІМВАЛЫ ЎПУСКАЕМ У СВОЙ ДОМ, ЗАЛЕЖЫЦЬ БУДУЧЫНЯ НАШЫХ ДЗЯЦЕЙ»

Прэзідэнт уручыў прэміі «За духоўнае адраджэнне», спецыяльныя прэміі дзеячам культуры і мастацтва, спецыяльныя прэміі «Беларускі спартыўны Алімп»

Адпаведныя ўказы кіраўнік дзяржавы падпісаў 30 снежня. За актыўную дзейнасць у гуманітарнай сферы, якая садзейнічае захаванню і прымнажэнню нацыянальнага культурнага набытку, выхаванню ў моладзі любові да Айчыны, умацаванню духоўных каштоўнасцяў і ідэй міласэрнасці, па выніках 2022 года прысуджана чатыры прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «За духоўнае адраджэнне». За выдатныя дасягненні ў сферы музычнага, дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва, музейнай справы, народнай і аматарскай мастацкай творчасці, навучання і выхавання творчай моладзі, якія атрымалі грамадскае прызнанне, прысуджана 10 спецыяльных прэмій Прэзідэнта Беларусі дзеячам культуры і мастацтва. За актыўную дзейнасць па папулярызацыі фізічнай культуры і спорту, развіцці фізкультурна-спартыўных традыцый, якія садзейнічаюць фарміраванню гарманічнай асобы, спецыяльная прэмія Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «Беларускі спартыўны Алімп» па выніках 2022 года прысуджана Антону Смольскаму, Анастасіі Пракапенцы і Віктару Байкову.

Фота БелТА.

Прэзідэнт уручае спецпрэмію «Беларускі спартыўны Алімп» заслужанаму майстру спорту Рэспублікі Беларусь Анастасіі ПРАКАПЕНКА.

«ДЗЕ ЗГОДА І ПАВАГА — ТАМ І МІР»

Пачынаючы цырымонію ўзнагароджання лаўрэатаў прэмій, Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу, што гэты вечар з'яўляецца працягам самага светлага, самага сямейнага і прыгожага свята Раства.

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што прэміі, якія штогод уручаюцца гэтымі зімовымі днямі, — даніна спрадвечным традыцыям, што звязваюць эпохі і пакаленні, даніна духоўнай сіле беларусаў — мудрых, працавітых, якія любяць родную зямлю і шануюць продкаў.

СТАР. 2

ЭКСТРЫМ ДА ПАЛОНКІ ДАВЯДЗЕ

Пра што неабходна падумаць, перш чым выходзіць на лёд?

Няўстойлівае надвор'е, якое суправаджаецца то моцнымі маразамі, то вясновай адлігай, натуральна, уплывае і на таўшчыню лёду на вадаёмах. Аднак аматары зімовай рыбалкі, а таксама іншыя экстрэмалы, якія шукаюць іншых забаў на неакрэплым ледзяным покрыве, не звяртаюць увагу на прагноз сіноптыкаў і быццам не адчуваюць плюсавай тэмпературы... А потым, калі ўжо праваліліся пад лёд, з усіх сіл, што ў іх яшчэ засталіся, просяць навакольных і ратавальнікаў аб дапамозе, вінавацячы сябе ў неабачлівасці і, прабачце, дурасці.

ГІСТОРЫІ СА ШЧАСЛІВЫМ КАНЦОМ І НЕ ВЕЛЬМІ...

Першыя ахвяры неакрэплага лёду ў гэтым сезоне былі зафіксаваны вельмі рана. Не паспеў выпасці першы снег і толькі пачало падмарожваць (а было гэта, нагадаю, яшчэ ў лістападзе), як рыбакі, відаць, моцна захацелі ўлову або не хапала ім адрэналіну. Бо як яшчэ растлумачыць прычыну таго, што трое дарослых мужчын накіраваліся на вадаём каля аграгарадка Дворышча ў Дзяржынскім раёне, які ледзь-ледзь пакрыўся лёдам?! На працягу двух дзён ратавальнікі шукалі аматараў рыбнай лоўлі пад вадой. Знайшлі. Дапамагчы, зразумела, нікому з іх ужо было нельга...

СТАР. 3

Бумеранг дабрыні

Як Цяпа і Каця сталі зоркамі інтэрнэту

Людзі, якія ратавалі жывёл, натхнілі на такую справу іншых

Сёння раскажу вам дзве цёплыя гісторыі. Аб'ядноўвае іх тое, што яны пра людзей з вялікай душой, якія вераць, што дабрыня і любоў выратуюць свет. Адна з гераінь — Ганна Крылова з Мінска — прытуліла кацяня з прыроджаным парушэннем каардынацыі руху, другая — Надзея Літвінюк з Валожыншчыны падарыла шчаслівую старасць кабыле Каці.

Ганна і яе чароўны кот Цяпа.

«АД ТАГО, ЯК МЫ БЕРАЖОМ ЧЫСЦІНЮ РОДНАЙ МОВЫ, ЯКІЯ СВЯТЫ І СІМВАЛЫ ЎПУСКАЕМ У СВОЙ ДОМ, ЗАЛЕЖЫЦЬ БУДУЧЫНЯ НАШЫХ ДЗЯЦЕЙ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«Больш за чвэрць стагоддзя таму мы ўшаноўвалі першых лаўрэатаў прэміі «За духоўнае адраджэнне», — нагадаў беларускі лідар. — Тады мы нават падумаць не маглі, з якімі выклікамі сутыкнёмся ў барацьбе за сваю духоўнасць, за сваю гістарычную спадчыну і за свой лад. І не ўяўлялі, наколькі актуальная будзе традыцыя ўзнагароджваць людзей, што прысвяцілі сябе высакароднай справе — захаванню нашых духоўных вытокаў».

Але, па словах кіраўніка дзяржавы, мы заўсёды ведалі, а сення асабліва востра ўсведамляем, што ўсе створаныя беларускім народам матэрыяльныя і нематэрыяльныя каштоўнасці — гэта і ёсць тыя скрэпы, на якіх зараджаўся і развіваўся нацыянальная дзяржаўнасць. «Яны — у працах першых асветнікаў беларускай зямлі, у пабудаваных нашымі дойлідамі храмах, палацах і музеях, у шэдэўрах музыкі, жывапісу, паэзіі і прозы, створаных нашымі таленавітымі суайчыннікамі, — адзначыў Прэзідэнт. — Яны — у подзвігах народа-пераможца, які падарыў нам мір, незалежнасць, само права жыць. Народа-працаўніка, які адрадзіў апаленую агнём вайны родную зямлю. Мы бачым іх у праваслаўі, якое больш за тысячу гадоў таму аб'ядала славян у старажытную дзяржаву, навучыла міласэрнасці, міралюбнасці і любові да бліжняга».

Па словах Аляксандра Лукашэнкі, сёння мы разумеем, што нацыянальныя культуры і традыцыі нельга падагнаць пад адзіны стандарт, што свет цудоўны ў сваёй разнастайнасці. «І не проста разумеем, а пацвярджаем гісторыяй сваёй дзяржавы, дзе больш за сотню гадоў людзі розных веравызнанняў і этнічнага паходжання жывуць у згодзе, робячы нас усіх духоўна багацейшымі, — перакананы кіраўнік дзяржавы. — А дзе згода і павага — там і мір».

«Мы таксама разумеем, што наш прыклад — гэта рэальны выклік праекту глабальнай уніфікацыі пад ультрамодныя каштоўнасці і так званыя трэнды, навязаныя ўсяму свету, — звярнуў увагу Аляксандр Лукашэнка. — Разумеем, што за гэтай культурнай экспансіяй — як яе яшчэ называюць, «мяккай» — ідуць зусім не мяккія, я нават сказаў бы, вельмі жорсткія для незалежных дзяржаў наступствы: страта дзяржаўнасці і суверэнітэту, страта сябе як народа».

Фота БелТА.

Мітрапаліт Мінскі і Заслаўскі ВЕНІЯМІН, Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі, і генеральны сакратар Беларускага Чырвонага Крыжа Дзмітрый ШАЎЦОЎ.

Таму, па словах беларускага лідара, трэба памятаць, што ад таго, як мы беражом чысціню роднай мовы, якія святы і сімвалы ўпускаем у свой дом, залежыць будучыня нашых дзяцей. «Калі жадаем, каб яны жылі на сваёй зямлі свабодна і незалежна, як мы, то павінны ў першую чаргу навучыць адрозніваць родныя традыцыі ад чужародных, — перакананы ён. — Таму штогадовая цырымонія ўзнагароджання лаўрэатаў прэмій года перш за ўсё — знак прызнання ўсіх, хто працуе на гуманітарнай і культурнай ніве, хто захоўвае нашы духоўныя вытокі. Без парабольшання ў пытаннях гарантавання нацыянальнай бяспекі Беларусі ваша роля таксама з'яўляецца вядучай».

«ВАШЫ ТВОРЧЫЯ ДАСЯГНЕННІ — ГЭТА ЖЫВАТВОРНАЯ КРЫНІЦА»

Да лаўрэатаў прэмій кіраўнік дзяржавы звярнуўся на беларускай мове. «Вашы творчыя дасягненні — гэта жыватворная крыніца, якая напаўняе скарбніцу нацыянальнай культуры, — акцэнтаваў увагу Аляксандр Лукашэнка. — Я добра ведаю: усё, што вы робіце, — не дзеля ўзнагарод ці матэрыяльнага прыбытку. Ваш прафесійны, жыццёвы шлях абраны вашым сэрцам. А таму вы, як ніхто іншы, вартыя высокага прызнання і глыбокай павагі людзей. Савмі духоўнымі, творчымі і прафесійнымі дасягненнямі вы ствараеце будучыню нашай Беларусі. Шчыра ганаруся вамі і ад усёй душы ўдзячны за вашу працу».

Кажучы пра лаўрэатаў, Прэзідэнт назваў іх апантанымі сваёй справай людзьмі, якія ўласным прыкладам усталёўваюць ідэалы міласэрнасці і дабрыні ў сучасным грамадстве, выхоўваюць патрыётамі падрастаючае пакаленне, перадаюць яму вялікую шчырую любоў да роднай зямлі. Па словах кіраўніка дзяржавы, рэалізуючы сацыяльна значныя культурныя і адукацыйныя праекты, яны дапамагаюць зберагчы гістарычную праўду і спрадвечную спадчыну нашага народа.

«Прэміяй «Беларускі спартыўны Алімп» адзначаюць тых, хто падняўся на вяршыню спартыўнага майстэрства, пацвердзіў свой найвышэйшы клас медалямі на найважнейшых спаборніцтвах, хто прысвяціў сваё жыццё выхаванню атлетаў і атрымлівае высокія вынікі сваёй працы, — заўважыў Аляксандр Лукашэнка. — Паважаныя лаўрэаты! Мне вельмі прыемна павіншаваць вас з такімі высокімі ўзнагародамі. Няхай гэтыя прэміі стануць не толькі яскравым вынікам мінулага года, але і стымулам для новых дасягненняў і перамог у імя росквіту любімай Беларусі. У гэты ўрачысты момант я жадаю вам міру, дабра, здароўя, новых поспехаў на карысць роднай краіны, творчых знаходак і спартыўных перамог у новым 2023 годзе».

Вераніка КАНЮТА.

У тэму

ЛАЎРЭАТЫ ПРЭМІІ «ЗА ДУХОЎНАЕ АДРАДЖЭННЕ» ПАДЗЯЛІЛІСЯ СВАІМІ ЎРАЖАННЯМІ І РАСКАЗАЛІ АБ ПЛАНАХ НА БУДУЧЫНЮ

За значны ўклад у выхаванне любові да Айчыны, даследаванні гісторыка-культурнай спадчыны, выпуск навуковага энцыклапедычнага выдання «Гарады і вёскі Беларусі» высокай узнагароды ўдастоены калектыў Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры Нацыянальнай акадэміі навук. Як расказаў **дырэктар цэнтра Аляксандр ЛАКОТКА,** 20-томнік гісторыі гарадоў і вёсак Беларусі ствараўся амаль 40 гадоў. Грунтоўнаму даследаванню папярэднічала шматгадовая праца ў экспедыцыях, якія праходзілі ў розных рэгіёнах Беларусі, а таксама скрупулёзная даследчая работа ў архівах, музеях розных гарадоў і нават краін. «У энцыклапедычным выданні прадстаўлена гісторыя многіх паселішчаў, а іх тут каля 24 тысяч, — заўважыў Аляксандр Лакотка. — Тут і геаграфія, і сацыяльна-гістарычная старонка любой вёскі ці сяла, тут і Героі Савецкага Саюза, і прадстаўнікі працоўнага гераізму, і мясцовыя знакамітасці, і вядомыя артысты, вучоныя, мастакі. Больш за шэсць тысяч артыкулаў прысвечана героям і ахвярам Вялікай Айчыннай вайны, каля 16 тысяч — помнікам археалогіі, каля 1,5 тысячы — помнікам архітэктуры і палацава-паркавага мастацтва. Адноўлены гістарычныя звесткі па многіх вёсках і мястэчках, якія згадваюцца з XV—XVI стагоддзя, раскрываецца інфраструктура гэтых паселішчаў і дарог, якая існуе і сёння».

Высокай узнагароды ўдастоены і **аўтарскі калектыў у складзе Васіля БАРАНЧУКА, дырэктара Духоўна-асветніцкага цэнтра прыхода храма ў гонар прападобнамучаніцы вялікай княгіні Елісаветы ў Бабруйску, і настаяцеля парафіі гэтага храма протаіерэя Віктара ТОЛАХА** за вялікі ўклад ва ўмацаванне духоўных каштоўнасцяў, культурнае і маральнае выхаванне дзяцей і моладзі. «Гэта радасць і пачуццё высокай адказнасці, — менавіта так Віктар Толах вызначыў свае першыя эмоцыі пасля таго, як даведаўся аб прысуджэнні прэміі. — Любая ўзнагарода — як аванс. Ты атрымаў аванс — і павінен працаваць з яшчэ большай аддачай». Па словах святара, поспех любой краіны залежыць ад таго, як у ёй пастаўлена адукацыя. «Усю сваю ўвагу мы павінны ўдзяляць у першую чаргу сферы духоўнай адукацыі, бо разам з веданнем прадметаў маленькага чалавечка трэба навучыць любіць, радавацца, быць сапраўдным грамадзянінам», — перакананы ён.

Сярод лаўрэатаў прэміі — Беларускае таварыства Чырвонага Крыжа. Рэспубліканскае грамадскае аб'яднанне ўдастоена гэтай узнагароды за актыўную дзейнасць у гуманітарнай сферы, значны ўклад у аказанне дабрачыннай дапамогі і развіццё валанцёрскага руху. Як паведаміў **генеральны сакратар Беларускага Чырвонага Крыжа Дзмітрый ШАЎЦОЎ,** 101 год арганізацыя ішла да гэтай узнагароды. Кажучы пра валанцёрскі рух Беларускага Чырвонага Крыжа, генеральны сакратар заўважыў, што міграцыйны крызіс, які ў нас быў на беларуска-польскай і беларуска-ўкраінскай граніцах, паказаў, што ў Беларускага Чырвонага Крыжа не 16 тысяч валанцёраў, а значна больш: «Практычна ўся Беларусь з'яўлялася тады валанцёрам, кожны беларус аддаваў часцінку сябе: людзі прыносілі нам і прадукты, і адзенне, — згадаў тыя падзеі Дзмітрый Шаўцоў. — Мы адчувалі гэтую дапамогу, якая нас зараджала. Мы разумелі, што за намі — уся Беларусь».

За актыўную дзейнасць па ваенна-патрыятычным выхаванні падлеткаў прэміяй адзначаны заслугі ваенна-патрыятычнага клуба «Рысь» вайсковай часці 3214 унутраных войскаў МУС. Як падзяліўся **камандзір вайсковай часці 3214 Дзмітрый МІКША,** ваенна-патрыятычны клуб існуе крыху больш за год, але ўжо карыстаецца вялікай папулярнасцю ў хлопчыкаў і дзяўчат. «Хочацца выказаць падзяку Прэзідэнту Беларусі, Аляксандру Рыгоравічу, за высокую ацэнку, якая дадзена нашай карпатлівай рабоце па грамадзянскім і ваенна-патрыятычным выхаванні моладзі, — заўважыў ён. — Час паказаў, што мы рухаемся ў правільным кірунку. І сёння толькі ва ўнутраных войсках створана 18 такіх клубаў. Яны ствараюцца і ва Узброеных Сілах, і ў пагранічных войсках. Гэта сведчыць аб тым, што тое патрэбна. Самае галоўнае для нас, што дзеці з жаданнем ідуць у гэты клуб. Мы іх не толькі выхоўваем — даём пэўныя веды. Самае галоўнае — мы разам з бацькамі вучым іх па-сапраўднаму любіць сваю Радзіму — Рэспубліку Беларусь. І гэта ў нас добра атрымліваецца».

Узнагароды работнікам СМІ і культуры

Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка падпісаў указ і распараджэнне, у адпаведнасці з якімі работнікі СМІ і сферы культуры ўдастоены медалёў і Падзякі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Аб гэтым паведамілі ў прэс-службе беларускага лідара.

За плённую працу, высокі прафесіяналізм, значны асабісты ўклад у развіццё нацыянальнай журналістыкі і тэлебачання, выдатныя дасягненні ў сферы тэатральнага і музычнага мастацтва медаля Францыска Скарыны ўдастоены начальнік аддзела па асвятленні дзейнасці Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Беларускага тэлеграфнага агенцтва Уладзімір Мацвееў, загадчык аддзела навін культуры галоўнай дырэкцыі «Агенцтва тэлевізійных навін» Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі Міхаіл Равуцкі, саліст Нацыянальнага акадэмічнага народнага аркестра імя І. Жыновіча Андрэй Коласаў, а таксама галоўны рэжысёр Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Ганна Маторная і саліст — вядучы майстар сцэны гэтага тэатра Дзмітрый Шабеця.

Васьмі работнікам СМІ аб'яўлена Падзяка Прэзідэнта за значны асабісты ўклад у рэалізацыю дзяржаўнай інфармацыйнай палітыкі, высокі прафесіяналізм, аб'ектыўнае і ўсебаковае асвятленне падзей грамадска-палітычнага і сацыяльна-культурнага жыцця краіны.

Падзякі Прэзідэнта ўдастоены трое супрацоўнікаў галоўнай дырэкцыі «Агенцтва тэлевізійных навін» Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі: загадчыца аддзела рэпарцёраў Настасся Бенедзісюк, намеснік загадчыка аддзела палітычных аглядальнікаў Ілона Красуцкая і загадчыца аддзела выпуску Ірына Якаўлева.

Акрамя таго, Падзякай Прэзідэнта адзначаны заслугі намесніка дырэктара дырэкцыі інфармацыйнага вяшчання ЗАТ «Другі нацыянальны тэлеканал» Святланы Кнутавай і дырэктара дырэкцыі ранішняга вяшчання гэтага тэлеканала Таццяны Рудакоўскай, начальніка аддзела падтрымкі і развіцця інтэрнэт-рэсурсаў Беларускага тэлеграфнага агенцтва Наталлі Яроміч, начальніка аддзела па радыёвяшчанні «Альфа Радыё» Выдавецкага дома «Беларусь сёння» Вадзіма Шэпета, загадчыка аддзела дызайну камп'ютарнай графікі дырэкцыі тэлевытворчасці ЗАТ «Сталічнае тэлебачанне» Дзмітрыя Галоўчыка.

ЭКСТРЫМ ДА ПАЛОНКІ ДАВЯДЗЕ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Як паведамілі ў прэс-службе Міністэрства па надзвычайных сітуацыях, пачынаючы з лістапада, на вадаёмах па ўсёй краіне патанула каля 20 чалавек. Сярод ахвяр, на жаль, ёсць і дзіця. Трагічны выпадак з гібеллю непаўналетняга здарыўся ў Мінску акурат напярэдадні святкавання Новага года. 31 снежня двое падлеткаў праваліліся пад лёд на Сляпянскай воднай сістэме. За дзесяць метраў ад берага ратавальнікі пры дапамозе супрацоўнікаў патрульна-паставой службы РУУС выцягнулі з палонкі аднаго з хлопцаў, які абышоўся толькі пераахаладжэннем і моцным спалохам. Другога падлетка дасталі з вады без прытомнасці. Медыкі вярнулі яго да жыцця. Дзяцей шпіталізавалі. Як потым стала вядома, аднаго з іх, 17-гадовага хлопца, выратаваць не ўдалося...

Такі ж лёс напаткаў і аднаго з рыбакоў, якія 3 студзеня лавілі рыбу на Дуброўскім вадасховішчы ў Смалявіцкім раёне. Мужчыны займаліся любімай справай, як нечакана трэснуў лёд — абодва апынуліся ў вадзе. Да прыбыцця супрацоўнікаў Міністэрства па надзвычайных сітуацыях адзін з іх быў выратаваны неабыякавымі грамадзянамі. Другога рыбака выцягнуць на бераг не ўдалося — на момант прыбыцця ратавальнікаў ён ужо быў без прыкмет жыцця.

На рыбалку на раку Лоша, якая знаходзіцца ў аграгарадку Гервяты Астравецкага рана, 3 студзеня накіраваліся яшчэ двое мужчын. Рыбачылі на лодцы. З-за неасцярожнасці яна перавярнулася. Адзін з пацярпелых выбраўся на бераг самастойна. Другі патануў.

Дапамога ратавальнікаў у той жа дзень спатрэбілася рыбаку ў Салігорску, які праваліўся пад лёд на мясцовым вадасховішчы. Мужчыну пашанцавала, што побач дзяжурылі супрацоўнікі Таварыства выратавання на водах, якія апераратыўна выклікалі на месца здарэння МНС.

Як расказаў адзін з ратавальнікаў Ілья Пархімовіч, калі яны прыбылі да месца выкліку, адзін з супрацоўнікаў Таварыства выратавання на водах накіроўваўся да пацярпелага, другі яго страхаваў. «Чалавек знаходзіўся ў вадзе на адлегласці прыкладна каля ста метраў ад берага, — удакладніў супрацоўнік Міністэрства па надзвычайных сітуацыях. — Лёд быў вельмі тонкім і ламаўся. Мы стрававалі калег на беразе, супрацоўнікі Таварыства выратавання на водах змаглі выцягнуць рыбака. Мужчына знаходзіўся без выратавальнай камізэлькі. Да месца здарэння блізка пад'ехаць было немагчыма, таму разам мы аднеслі адратаванага ў машыну хуткай дапамогі».

Усяго з канца лістапада выратаваны жыцці больш як 20 чалавек, у тым ліку аднаго дзіцяці.

ЯК ВЫЗНАЧЫЦЬ ТРЫВАЛАСЦЬ ЛЁДУ?

Аднак, выходзячы на лёд, спадзявацца ў непрадбачанай сітуацыі на ратавальнікаў, міліцыянераў або выпадковых мінакоў аматарам зімовай рыбалкі і іншым экстрэмалам не варта. Па-першае, нярэдкія выпадкі, калі сведак надзвычайнага здарэння ўвогуле няма. Рыбакі любяць выбіраць аддаленыя ад населеных пунктаў вадаёмы, пры гэтым не заўсёды папярэджваюць блізкіх, куды яны накіроўваюцца. Па-другое, калі пацярпеламу пашчасціла самастойна выбрацца з палонкі або яму дапамаглі, у моцны мароз нават непрацяглае знаходжанне на вуліцы пагражае сумнымі наступствамі. У залежнасці ад тэмпературы, чалавеку дастаткова правесці ў вадзе ад 5 да 15 хвілін, каб наступіў лятальны зыход. У выпадку з дзецьмі спатрэбіцца яшчэ менш часу...

— Пасля таго як чалавека дасталі з вады, неабходна выклікаць хуткую дапамогу, — адзначае **афіцыйны прадстаўнік Мінскага абласнога ўпраўлення МНС Анастасія ШВАЙБОВІЧ.** — Пацярпелага трэба перамясціць у цёплае памяшканне. Калі побач такога няма, падыдзе аўтамабіль. Затым трэба зняць з пацярпелага мокрае адзенне, сагрэць з дапамогай коўдры, забяспечыць цёплым піццём. Абавязкова дачакацца прыбыцця медыкаў.

Ратавальнікі звяртаюць увагу: пры нулявой, а тым больш плюсавай, тэмпературы паветра, якая захоўваецца на працягу трох сутак, трываласць лёду змяншаецца на 25 %. Адносна бяспечнай лічыцца таўшчыня не менш за 7—10 сантыметраў. Распазнаць трываласць лёду дапаможа колер ледзянога пакрыва. Найбольш моцны лёд мае празрысты сіні колер, слабы — непразрысты белы, крохкі — шэры і шэры «ў крапінку». Правяраць лёд на трываласць неабходна не толькі візуальна. Трэба пастукаць па лёдзе звычайнай палкай (не нагой!). Калі ў выніку вашых дзеянняў з'явілася вада, на такі лёд ступаць не варта. Ніколі не будзе моцным лёд каля вусця рэк і прытокаў, паблізу ключоў, якія б'юць, і сцёкавых водаў. Нетрывалы ён і каля дрэў, кустоў і чаратоў. Катэгарычна забараняецца выходзіць на лёд у перыяды яго замярзання і раставання!

ВЫРАТАВАЛЬНАЯ КАМІЗЭЛЬКА ЯК ШАНЦ НА ДРУГОЕ ЖЫЦЦЁ

Чалавек, які збіраецца выйсці на лёд, павінен быць падрыхтаваны да ўсяго. Недарэмна ў народзе кажуць: выратаванне тапельца — справа рук самога тапельца. Правільная экіпіроўка захавала жыццё не аднаму аматару зімовай рыбалкі.

Пры выхадзе на лёд рэкамендуецца ўзяць з сабой хоць бы мінімальны набор выратавальных сродкаў: вяроўку, палку, дошку. Не варта свідраваць некалькі лунак побач, збараняецца збірацца на лёдзе вялікімі групамі. Лепш за ўсё рыбачыць у тых месцах, дзе ёсць станцыі Таварыства выратавання на водах — там заўсёды дзяжураць ратавальнікі. У небяспечнай сітуацыі яны абавязкова прыйдуць на дапамогу.

І галоўны атрыбут, якім ніколі нельга грэбаваць нікому, хто выходзіць на лёд, якім бы ён моцным на першы погляд ні быў, — выратавальная камізэлька.

— Шанц выжыць пры наяўнасці камізэлькі самы высокі, — акцэнтуе ўвагу **афіцыйны прадстаўнік Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Яўген БАРАНОЎСКІ.** — Па-першае, чалавек не пойдзе пад ваду. Гэта крытычна важна з улікам таго, што ў адзенні трымацца на плаве вельмі складана і энергазатратна. Па-другое, наяўнасць камізэлькі аказвае своеасаблівую псіхалагічную падтрымку. Калі чалавек праваліўся пад лёд, то разуменне, што на ім выратавальная камізэлька, дапаможа яму не панікаваць. Гэта таксама надасць упэўненасці ў сабе, ён будзе больш рацыянальны, зможа цвяроза думаць, паклікаць дапамогу і прыняць правільныя рашэнні па самавыратаванні. І, вядома, дапамогу чалавеку ў камізэльцы аказаць значна прасцей не толькі ратавальнікам, але і насельніцтву. Яму могуць працягнуць якую-небудзь вяроўку ці палку, каб ён за іх ухапіўся.

Супрацоўнікі МНС сцвярджаюць: калі б у кожнага другога рыбака была выратавальная камізэлька, то ахвяр было б значна менш. А калі плюс да ўсяго будзе яшчэ і «галава на плячах», то трагедый на вадзе ўвогуле можна пазбегнуць.

Вераніка КАНЮТА.

Фота прэс-службы МНС.

Што рабіць, калі вы праваліліся

— Не панікаваць! Выратаванне на 90 % залежыць ад упэўненасці і псіхалагічнага стану пацярпелага. Калі паблізу ёсць людзі — клічце на дапамогу.

— Імкніцеся не сыходзіць пад ваду з галавой.

— Перасоўвайцеся да таго краю палонкі, адкуль ідзе цячэнне. Дабраўшыся, паспрабуйце налегчы грудзьмі на край лёду і, закінуўшы нагу, выбрацца на лёд. Нават калі лёд абломваецца, не пакідайце спроб выбрацца наверх.

— Калі асноўная частка тулава апынецца на лёдзе, адпаўзіце ці адкаціцеся далей ад палонкі. Павольна і асцярожна паўзіце да бяспечнага месца, вяртайцеся па сваіх слядах.

— Выбраўшыся на сушу, зніміце і адцісніце мокрае адзенне. Рухайцеся і рабіце сілавыя практыкаванні, развядзіце вогнішча. Выклікайце хуткую дапамогу.

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Сусветныя цэнтрабанкі закупілі каля 50 тон золата

У лістападзе мінулага года цэнтрабанкі свету закупілі 49,7 тоны золата ў золатавалютныя рэзервы, вынікае з папярэдніх даных World Gold Council (WGC). Найбуйнейшым пакупніком быў Кітай, які павялічыў запасы на 32 тоны. Прычым да гэтага Народны банк гэтай краіны на працягу трох гадоў не паведамляў аб змене аб'ёму золата ў рэзервах, а ў снежні, па звестках Дзяржаўнага ўпраўлення валютнага кантролю (SAFE), закупіў яшчэ каля 30 тон. Турцыя ў лістападзе дадала да запасаў 19,3 тоны золата, што робіць яе найбуйнейшым афіцыйным пакупніком у 2022 годзе (122,8 тоны за 11 месяцаў), Кіргізія — 3,3 тоны. Асноўнымі прадаўцамі золата ў лістападзе былі Казахстан (3,7 тоны) і Узбекістан (1,6 тоны).

У Мексіцы накіравалі 1,5 тысячы вайскоўцаў у штат Сіналоа пасля арышту сына наркабарона

Урад Мексікі вырашыў павысіць меры бяспекі ў штаце Сіналоа пасля ўсплёску гвалту, выкліканага арыштам сына наркабарона Хаакіна Гусмана. Як паведаміла Мінабароны ў абнародаванай заяве, у паўночна-заходні рэгіён краіны прыбылі 1500 вайскоўцаў, перадае ТАСС. Раней да аховы правапарадку ў штаце былі прыцягнуты 3,5 тысячы салдат і афіцэраў сухапутных войскаў, а таксама марскіх пехацінцаў і байцоў Нацгвардыі. Сын былога кіраўніка наркакартэля «Сіналоа» Авідзія Гусман Лопес быў злоўлены ў сталіцы штата Кульякане 5 студзеня. Пасля гэтага на вуліцах пачаліся перастрэлкі, узброеныя грамадзянскія асобы нападалі на сілавікоў і блакіравалі дарогі аўтамабілямі, якія гараць. Падчас узброеных сутыкненняў зламыснікі змаглі пашкодзіць два верталёты і самалёт ВПС Мексікі, а таксама борт авіякампаніі Aeromexico. Паводле афіцыйных даных, загінулі 10 вайскоўцаў, 19 злачынцаў былі ліквідаваныя, яшчэ больш чым 20 чалавек прадстаўнікі ўлад затрымалі.

У Вялікабрытаніі пажылых пацыентаў будуць размяшчаць у атэлях, каб вызваліць бальнічныя ложкі

Сотні пажылых пацыентаў у бліжэйшыя некалькі тыдняў будуць пераведзены з бальніц у гасцінічныя нумары і дамы састарэлых у адпаведнасці з планамі па ўрэгуляванні крызісу ў Нацыянальнай службе аховы здароўя Англіі (NHS). Аб гэтым паведаміла The Times. Міністр аховы здароўя Вялікабрытаніі Стыў Барклай сказаў, што NHS знаходзіцца пад вялізным ціскам з-за Covid, грыпу і стрэптакока А. Акрамя таго, вялікую праблему ўяўляюць забастоўкі. Прэм'ер-міністр Вялікабрытаніі Рышы Сунак заўважыў, што планы ўрада па паскарэнні выпіскі з бальніц дапамогуць выправіць сітуацыю. Пры гэтым дабрачынная арганізацыя Age UK заявіла, што атэлі «не з'яўляюцца прыдатным месцам для аказання высакаякаснай дапамогі пажылым людзям». Як вядома, супрацоўнікі хуткай дапамогі ў Вялікабрытаніі маюць намер правесці чарговую забастоўку 11 студзеня, а медсёстры — 18 і 19 студзеня.

АЛІМПІЙСКІ РУХ НЕ МОЖА БЫЦЬ ПОЎНЫМ БЕЗ ПАРАЛІМПІЙЦАЎ

Дзяржаўны сакратар Саюзнай дзяржавы Дзмітрый Мезенцаў падарыў сучасныя зручныя сродкі індывідуальнай мабільнасці (крэслы-каляскі) дабрачыннаму Фонду Аляксея Талая.

Урачыстая цырымонія прайшла ў Зале алімпійскай славы Нацыянальнага алімпійскага камітэта. У святочныя калядныя і навагоднія дні, калі ў краіне праходзяць традыцыйныя дабрачынныя акцыі, такое мерапрыемства мае асаблівае значэнне. Сярод яго ўдзельнікаў былі таксама міністр спорту і турызму Сяргей Кавальчук, міністр працы і сацыяльнай абароны Ірына Касцевіч, віцэ-прэзідэнт Нацыянальнага алімпійскага камітэта Дзмітрый Даўгалёнак, старшыня Паралімпійскага камітэта Беларусі Алег Шэпель і кіраўнік прадстаўніцтва Пастаяннага камітэта Саюзнай дзяржавы ў Мінску Мар'яна Шчоткіна.

«Алімпійскі рух не можа быць поўным, не можа быць маштабным без паралімпійцаў, без іх волі, мужнасці, цярпення, без уліку таго прыкладу, які яны паказваюць грамадству. Без гэтага не было б згуртаванасці грамадства», — адзначыў Дзмітрый Мезенцаў. Ён заўважыў, што Аляксей Талай сваёй уключанасцю ў грамадскае жыццё дае прыклад многім маладым і дарослым людзям. «Разам з Фондам Аляксея Талая рэалізаваны цікавыя праекты, а ў новым годзе праектаў, якія мы павінны ажыццявіць, яшчэ больш», — сказаў Дзмітрый Мезенцаў.

«Я бязмерна рады супрацоўніцтву з міністэрствамі і ведамствамі нашай краіны. Для нас шчасце быць карысным грамадству. Мы і надалей будзем развіваць нашу дабрачынную дзейнасць і міратворчую дзейнасць, у тым ліку і на тэрыторыі Данбаса і ў іншых месцах. Для мяне гэта вялікая ўзнагарода, прызнанне дзейнасці ўсяго нашага дабрачыннага фонду», — адзначыў Аляксей Талай.

Валерыя СЦЯЦКО.

Як Цяпа і Каця сталі зоркамі інтэрнэту

Да і пасля выратавання. Калі вам будзе цяжка і здавацца, што няма выйсця, згадайце Кацюшу.

«ВЫКУПІЛІ КАНЯ, ЯКОГА ГАСПАДАР ЗБІРАЎСЯ ЗДАЦЬ НА МЯСА»

Гісторыя выратавання Каці многаму вучыць: яна прымушае задумацца пра такія якасці, як дабрыня, любоў, вернасць, клопат і давер... Яшчэ зусім нядаўна ў старой і хворай кабылы, якая адслужыла 23 гады верай і праўдай свайму гаспадару, не было ніякіх шанцаў на жыццё. За непатрэбнасцю яе збіраліся здаць на мяса. Але ёй пашчасціла сустрэць на сваім шляху Надзею Літвінюк, якая стала для Каці надзеяй у прамым сэнсе гэтага слова.

Надзея ўсё жыццё пражыла ў горадзе, два гады таму яны з мужам набылі вясковы дамок на Валожыншчыне, дзе праводзяць шмат часу са сваімі трыма дзеткамі. Улетку маладая мама штодзень прагульвалася з маленькай дачушкай па вёсцы. І кожны раз сустракала на сваім шляху суседскую кабылу Кацю. Брудную, худзюшчую...

— Ідзеш, а яна на цябе глядзіць сваімі вялікімі сумнымі вачыма. Я не магла прайсці міма. Падыходзіла да яе, падкормлівала яблычкамі, гладзіла, размаўляла. Ад маці гаспадара, бабулі Софіі, выпадкова даведалася, што сыну кабыла больш непатрэбная, бо ён купіў трактар. Маўляў, засталося бульбу выкапаць і па восені Кацю здадуць на мясакамбінат. Мяне гэта так уразіла, што не магла думаць ні аб чым іншым. У галаве не ўкладвалася, як гэта... Конь можа служыць чалавеку гадамі... Але варта яму проста пастарэць, стаць слабым — і яго спісваюць на мяса, — кажа з горыччу Надзея. — А як жа «мы адказныя за таго, каго прыручылі?..»

Па словах Надзеі, проста па-ранейшаму хадзіць падкормліваць Кацюшу і прыцягваць глядзець ёй у вочы, ведаючы, што яна не сёння дык заўтра можа стаць каўбасой ці кансервамі, яна не магла. Вырашыла, чаго б ёй гэта ні каштавала, выкупіць кабылу ў гаспадара. Ён быў не супраць. Да апошняга прасіў за кабылу дзве тысячы беларускіх рублёў. Потым удалося збіць кошт да 1800.

Надзея з мужам і сябрамі-аднавяскоўцамі пачалі думаць, як сабраць гэтую суму. Так у сацсетках з'явіўся кліч аб дапамозе: «Жыццё кабылы Каці нельга назваць салодкім. Слой гною, нечышчаныя капыты, адсутнасць прагулак, дрэннае харчаванне, цяжкая праца.... Але калі яе прывесці ў парадак: памыць, прычасаць і дапамагчы жыць інакш, яна можа радаваць людзей сваёй прыгажосцю. Спакойная, ручная, добрая. Мы хочам выратаваць яе і просім дапамагчы ў зборы сродкаў на выкуп і ў пошуку новага жылля».

— І, што вы думаеце, многія людзі адгукнуліся, пераводзілі хто колькі мог — хто па 5, хто па 10 і больш рублёў. У выніку мы сабралі неабходную суму і выкупілі Кацюшу. Тым самым падарылі ёй шанц на шчаслівую старасць. Потым праз знаёмых даведалася, што ёсць людзі, якія выратоўваюць коней і адпраўляюць іх у Эстонію. Але Кацюша кастынг не прайшла. У яе выявілі сардэчную недастатковасць. Ветэрынар сказаў, што ў кабылы падчас доўгай паездкі можа не вытрымаць сэрца. Мы ўжо былі ў адчаі, бо нікому стары конь не патрэбны. І тады нам падказалі, што пад Маладзечнам ёсць агарасядзіба «Мара дзяцінства», дзе выратоўваюць жывёл. Маўляў, нядаўна яны забіралі каня ў вельмі дрэнным стане. Раптам і Кацю забяруць. Мы звязаліся з гаспадыняй аграсядзібы Настассяй Чарняўскай, і вось цуд — яна пагадзілася дапамагчы.

Цяпер выратаваная кабыла жыве ў чысціні, есць і п'е, колькі трэба, і гуляе ўдосталь. За пару месяцаў Кацюшу не пазнаць. Надзея паказала мне фотаздымкі, у якім жудасным стане жывёла была ў дзень пакупкі. Гной на жываце зліпся, уеўся ў шэрсць і быў падобны да панцыра. Капыты з-за адсутнасці догляду моцна абраслі, і Кацюша з цяжкасцю перастаўляла ногі. У новым доме яе прывялі ў парадак. Праўда, зрабіць гэта было няпроста: шэрсць разам з закарэлымі кавалкамі гною абстрыгалі ў некалькі падыходаў.

— Каця хутка асвоілася на новым месцы. Насця кажа, што бабуля Каця, як яе там усе называюць з любоўю, цяпер галоўная памочніца ў гаспадарцы: строіць і выхоўвае жарабят, можа за імі прыглядзець, пракантраляваць. А не так даўно здарылася неверагоднае: пасля другой расчысткі капыт Каця паскакала галопам. А тое, што яна стане зоркай TikTok, наогул ніхто не чакаў. Калі гаспадыня аграсядзібы пачала выкладваць відэаролікі, расказваць гісторыю выратавання Кацюшы, падпісчыкі павезлі кабыле гасцінцы — яблыкі, моркву.

Рэабілітацыя і далейшая падтрымка якаснага жыцця патрабуюць пастаянных выдаткаў. Штомесячнае ўтрыманне Каці абыходзіцца ў 300 рублёў. Калі хтосьці хоча дапамагчы — калі ласка: нават 3-5 рублёў лішнімі не будуць. Перадаць грошы можна куратару Каці — Надзеі Літвінюк — альбо асабіста гаспадыні аграсядзібы «Мара дзяцінства». Таксама можна прыехаць да Кацюшы ў госці і пакатацца на іншых конях. Акрамя таго, у новым доме Каці заўсёды рады дапамозе валанцёраў.

— Цяпер мне спакойна, бо ведаю, што лепшага дома для Кацюшы немагчыма ўявіць. І ведаеце, былы гаспадар Кацюшы пранікся і вельмі рады, што кабыла трапіла ў надзейныя рукі і атрымала заслужаны спакой. Калі сустрэла бабулю Софію, яна плакала, дзякавала, казала, што сын ёй паказвае відэа з Кацяй у TikTok.

«...Жартуем з мужам, што катоў выратоўвалі, сабак выратоўвалі, птушак, цяпер конь, а далей хто?» — смяецца Надзея.

«ЁН УЛЮБІЎ У СЯБЕ АДРАЗУ»

«Жыццё Цяпы» — так называецца тэлеграм-канал, на які я нядаўна падпісалася. Цяпа — кот з мазжачковай атаксіяй. Але гэта яму абсалютна не перашкаджае быць шчаслівым і максімальна абаяльным.

— У 2020-м, калі на ўсіх нас зваліўся каранавірус, — згадвае выратавальніца Цяпы Ганна Крылова, — мая знаёмая ў «Фэйсбуку» перапосціла відэа з рыжым кацянём, якога аддавалі ў добрыя рукі. У аб'яве было напісана, што ў яго прыкметы атаксіі. Малы сапраўды дзіўна рухаўся, але я ўбачыла гэту сімпатычную пыску і... Ён улюбіў мяне ў сябе адразу. Усе выхадныя думала пра тое кацяня. У панядзелак раніцай патэлефанавала па нумары ў аб'яве, і ўжо ўвечары мне прывезлі Цяпу, яму на той момант было каля двух месяцаў. Аказалася, коціка знайшлі добрыя людзі позняй восенню ў дачным пасёлку пад Мінскам...

Пасля знаёмства з «інклюзіўным» катом Ганна даведалася, што ў многіх краінах такія хатнія гадаванцы вельмі папулярныя.

— Іх хутчэй разбіраюць. У нас жа такіх людзей пакуль баяцца браць. Калі шчыра, мне таксама было страшна першыя некалькі хвілін, калі яго прывезлі, бо Цяпа вельмі моцна трэсся. Але ўсё невядомае заўсёды спачатку пужае. Неўзабаве, калі я збольшага ва ўсім разабралася, страх знік. Плюс мяне вельмі моцна падбадзёрыў ветурач майго першага ката. Калі яму паказала тое відэа з «Фэйсбука», Яўген сказаў: «Бяры — разбяромся». Цяпер у ветклініцы ўсе мяне ведаюць як «рыжы кот, які трасецца». Дарэчы, не так даўно даведалася, што дзяўчына, якая працуе там адміністратарам, стараецца забіраць дадому толькі сляпых катоў.

— Цяпа, напэўна, патрабуе нейкага асаблівага догляду?

— Многія так думаюць. Але гэта не так. Цяпа самастойна есць тую ж самую ежу, што і ўсе каты, сам ходзіць у латок, гуляе, бегае. У дадатак да таго, у яго яшчэ ёсць рэдкая асаблівасць — калі я кідаю яму цацку, ён імчыцца за ёй і прыносіць назад у зубах, як сабака. Я такое бачыла раз у жыцці і думала: вось бы мне трапіўся такі кот. Акрамя таго, Цяпа вельмі ўважлівы, калі я вяртаюся дадому, абавязкова сустракае мяне каля дзвярэй. Цяпер ён практычна не трасецца, толькі зрэдчас, калі пужаецца ці хвалюецца. Калі ходзіць і бегае, ногі па-ранейшаму распаўзаюцца. Але ў такога ката ёсць вельмі вялікі плюс. На YouTube вельмі шмат ролікаў, як «мурзікі» валяць ёлкі, разварочваюць вазоны, лазяць па сталах. Менавіта з-за гэтага многія людзі не хочуць заводзіць хатніх жывёл. Мой кот ідэальны: ён ходзіць толькі па падлозе. І да маіх шматлікіх кветак Цяпа абыякавы, бо ён фізічна не можа да іх дацягнуцца.

— Як прыйшла ідэя завесці Цяпу тэлеграм-канал?

— Сваякі і сябры ў мяне пастаянна пыталіся: «Як там Цяпа пажывае?» Вось я і вырашыла завесці тэлеграм-канал выключна для вузкага кола знаёмых. Сёння сярод маіх падпісчыкаў ёсць людзі, якіх я не ведаю. З часам зразумела, наколькі важна расказваць, што кот з атаксіяй — гэта зусім не страшна. Хочацца, каб людзі звярталі ўвагу і на такіх міленькіх коцікаў, як Цяпа. Мне балюча, калі за вялікія грошы купляюць жывёл, у той час як на вуліцах шмат бясплатных, прыгожых, пухнатых, якія пакутуюць ад голаду і холаду. Дарэчы, менавіта дзякуючы Цяпу ў маёй свядомасці адбыўся пераварот. Раней я нічога не ведала пра такіх катоў. Як і большасць людзей, што, бачачы жывёлу з парушэннямі руху, думала: «Ой, бедненькі коцік». А насамрэч яны такія ж, як і ўсе. Проста ў іх свая норма. Цяпу абсалютна не турбуе, што ў яго распаўзаюцца ногі. Ён упэўнены, што ён ідэальны, прыгожы, і, як любы кот, па-майстэрску маніпулюе мной (*смяецца*). Яму дакладна не патрэбна шкадаванне, яму проста неабходна, каб яго любілі, клапаціліся. Дзякуючы Цяпу я зразумела, што няма людзей з асаблівасцямі. Што чалавек на калясцы такі ж чалавек, як, напрыклад, чалавек з рудымі валасамі ці зялёным колерам вачэй. А мы калясачнікаў выдзяляем, па-асабліваму ставімся, пазбягаем зносін, бо не разумеем, як з імі кантактаваць. Раю паглядзець серыял «Толя-робат» пра правінцыяльнага хлопца, які па дурасці пазбавіўся ног і рук. На працягу ўсяго фільма той даносіць, што ён не нейкі асаблівы, а звычайны. І ў выніку Толя аказваецца больш моцным і жыццялюбным, чым людзі з рукамі і нагамі. І Цяпа такі ж. Менавіта праз такіх жывёл, камунікацыю з імі, мне здаецца, і будуць мяняцца нашы зносіны з «асаблівымі» людзьмі. Прынамсі, гэта бачу па сабе, па сваіх бацьках. Мама спачатку адгаворвала мяне, маўляў, навошта ўскладняць сабе жыццё, вазьмі здаровага коціка. А цяпер у апісанні тэлеграм-канала ў мяне напісана, што Цяпа — адзіны кот, у якога ёсць свая асабістая бабуля. Яна сапраўды да яго ставіцца, як да любімага ўнука: і пахваліць, і пакрытыкуе. Дарэчы, мая сяброўка з Масквы, якая падпісана на мой канал, нядаўна ўбачыла аднавокага хамяка і падумала: «Ну хто ж цябе яшчэ возьме, калі не я». І забрала дадому. Калі мы з Цяпам дапаможам яшчэ каму-небудзь знайсці дом і вернага сябра — гэта будзе проста цудоўна.

...А я думаю: як жа цудоўна, калі людзі гуртуюцца для адной добрай справы. Вядома, можна вырашыць, што ад мяне нічога не залежыць... Але чаму б не паспрабаваць жыць, як і мае героі, па прынцыпе «хто, калі не я». І калі большасць людзей так падумае, свет стане больш шчаслівым.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

Фота дадзены героямі матэрыялу.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

ВІТАМІНЫ АД ДЗЕДА МАРОЗА

Як выбраць замарожаныя гародніну і ягады, якія сапраўды прынясуць карысць здароўю?

Паняцце «сезонныя прадукты» не тое каб цалкам сышло ў мінулае, але, напэўна, працэнтаў 90 іх у нашы дні ёсць круглы год на прылаўках у свежым выглядзе, асабліва ў буйных гіпермаркетах. І ўсё ж замарожаныя гародніна, садавіна і ягады позняй восенню, зімой і ранняй вясной, то-бок большую частку года, — адна з самых запатрабаваных таварных пазіцый і ў гарадах, і ў сельскай мясцовасці. Гэта зручна для гаспадынь (бо ўсё ўжо памыта і парэзана), гэта смачна (якасная замарозка не надта змяняе смак гародніны і садавіны) і гэта... карысна? Давайце разбірацца.

Якую б гародніну мы ні ўзялі, пералік яе бясцэнных уласцівасцяў можа заняць не адну старонку. Тое самае датычыцца садавіны і ягад. Вітаміны, мінералы, пекціны, клятчатка, фруктовыя кіслоты падтрымліваюць імунітэт, чысцяць кішэчнік, стымулююць стрававальныя працэсы. Многае з таго, што расце ў парніках і на градках, на палях або ў садах, паскарае абмен рэчываў (капуста, шпінат, сельдэрэй), або нармалізуе водна-салявы абмен (агуркі і кабачкі), або падтрымлівае сэрца (чарніцы, абрыкосы, памідоры). Але ці захоўваюцца гэтыя ўласцівасці пры замарозцы?

ЭСКІМОСКІ СЛЕД

Тэхналогія так званай шокавай замарозкі, якую выкарыстоўваюць сёння для прамысловай вытворчасці замарожаных агародніных і фруктовых сумесяў, была вынайдзена ў 1930 годзе (яшчэ дакладней — 6 сакавіка) у ЗША. І яе аўтарам быў біёлаг. Кларэнс Франк Бёрдсай удзельнічаў у арктычнай экспедыцыі і там зацікавіўся аўтэнтычным спосабам захоўвання рыбы ў эскімосаў. Паўночныя народы тое, што сёння называюць тэхналогіяй шокавай замарозкі, выкарыстоўваюць з даўніх часоў: пры -45 °С з ветрам рыба замярзае ўмомант. Біёлаг вярнуўся дадому і манетызаваў вынікі сваіх этнаграфічных пошукаў. Сучасная тэхналогія прадугледжвае замарозку прадуктаў пры 35 градусах марозу і пастаянным абдзіманні ледзяным паветрам. Дадзеная працэдура займае ў сярэднім 30 хвілін, і потым прадукт захоўваецца, зноў жа ў сярэднім, 12 месяцаў, не губляючы карысныя ўласцівасці.

Сутнасць у тым, што пры шокавай замарозцы, як можна здагадацца з назвы, прадукты замарожваюцца ў надзвычай сціслыя тэрміны, таму ў тканках утвараюцца вельмі дробныя крышталікі лёду, якія не разбураюць іх структуру. Дома, у маразільным аддзяленні халадзільніка, прадукт замарожваецца значна даўжэй, а таму фрагменты лёду ў тканках атрымліваюцца нашмат буйнейшымі і карысныя ўласцівасці часткова губляюцца.

Тэхналогія шокавай замарозкі назаўсёды змяніла прамысловую харчовую вытворчасць — менавіта яна дазволіла вырабляць паўфабрыкаты, якія складаюць аснову харчавання ў вельмі многіх краінах (у нас пакуль яшчэ прынята гатаваць дома, што называецца, з нуля). Але калі пра карысць усялякіх замарожаных гатовых страў (ад піцы і плову да стрыпсаў і нагетсаў) можна спрачацца, то замарожаныя гародніну і садавіну адназначна варта ўключыць у рацыён, адзначаюць дыетолагі. Вядома, калі замарозка і захоўванне былі якасныя.

У прынцыпе, замарожваць можна любыя садавіну, гародніну, ягады. Але доследным шляхам даўно ўстаноўлена (як-ніяк, у 2020-м тэхналогіі споўнілася аж 90 гадоў!), што лепш за ўсё пераносяць замарожванне і смачнейшыя за ўсё пасля яго квяцістая і брусельская капуста, брокалі, салодкі перац, стручкавая фасоля, кукуруза, морква, шпінат і гарошак. Выдатна падыходзяць для замарожвання і грыбы, у прыватнасці, шампіньёны.

Заўважым, што некаторая гародніна пасля замарозкі набывае больш карысных уласцівасцяў, чым у свежым выглядзе. Напрыклад, пры замарожванні шпінату колькасць кальцыю ў ім узрастае (праўда, захоўваць замарожаны шпінат не рэкамендуецца даўжэй за 4 месяцы: потым карысныя ўласцівасці паступова губляюцца). Гарох пры замарожванні набывае вельмі шмат вітаміну С.

ЦАНА І ЯКАСЦЬ

Той асартымент замарожанай гародніны, які сёння прапануе гандаль, можна ўмоўна падзяліць на тры вялікія групы. Гэта монагародніна (гародніна толькі аднаго выгляду — напрыклад, спаржавая фасоля, або брокалі, або квяцістая капуста і г. д.), гэта міксы (наборы рознай гародніны альбо ў роўных прапорцыях, альбо з перавагай аднаго-двух кампанентаў: напрыклад, таматаў і перцу або цукіні і морквы). І, нарэшце, сумесі для канкрэтных страў (рагу, плову, баршчу). Ёсць варыянты: бланшыраваная замарожаная гародніна, а таксама гародніна-грыль. Замарожаныя ягады (як і невялікі сегмент марожанай садавіны) звычайна прадстаўлены ў монавыглядзе. Хоць тут таксама можна сустрэць гатовыя сумесі для ўзвараў, морсаў і кісялёў.

Што датычыцца тэрмінаў прыдатнасці, на замарожаную гародніну ён складае ў сярэднім 9—12 месяцаў, на садавіну і ягады — 11—15 месяцаў (хоць некаторыя вытворцы гарантуюць прыдатнасць свайго прадукту на працягу аж 44 месяцаў). Заўважым, што медыкі папярэджваюць: замарожаныя ў хатніх умовах гародніна і садавіна маюць тэрмін захоўвання максімум 12 месяцаў, але лепш спажыць іх за паўгода пасля замарозкі.

Сёння супермаркеты прапануюць спажыўцу замарожаныя гародніну і ягады айчыннай вытворчасці, а таксама расійскія, польскія, турэцкія і егіпецкія. У сярэднім за 400—450-грамовы пакет замарожанай гародніны заплаціць прыйдзецца ад 4,5 да 5,5 рубля. Замарожаная гародніна на вагу каштуе танней — ад 4,5 да 6-7 рублёў за кіло ў залежнасці ад складу сумесі. Пачнём з айчыннага вытворцы. Па замарожанай гародніне тут вылучаецца лаяльнымі да пакупніка суадносінамі кошту і аб'ёму Гродзенскае ТАА «Фірма Мока» (агароднінныя сумесі лініі «Лэдзі Фітнес» можна набыць ад 4 рублёў за 400 г), а таксама ТАА «Правітбел» (Навагрудак) — апошняе прапануе мноства варыянтаў на любы густ: нават сумесь гародніны з пельменямі. У сярэднім беларускія замарожаныя сумесі каштуюць каля 4,84—5,19 за 0,4 кг. З расійскіх брэндаў танней за ўсё «Зимовье» — напрыклад, 3,38 за 400 г сумесі «Папрыкаш». Таксама да найбольш бюджэтных належыць прадукцыя маркі «Летам і зімой».

Да эканомных варыянтаў варта аднесці і прадукцыю ад уласных марак супермаркетаў. Такія маркі (напрыклад, у «Алмі» гэта I'm happy, а ў Green — «Местное известное») прапануюць самыя розныя тавары танней за аналагі. У лінейцы «ўласнай прадукцыі» сярод іншага можа быць і «замарозка». Якасць у гэтым выпадку залежыць ад таго, з якім прадпрыемствам крама заключыла кантракт. Так што па кожнай таварнай пазіцыі тут трэба высвятляць пытанне доследным шляхам. Ну, і, вядома, уважліва чытаць інфармацыю аб вытворцы на ўпакоўцы.

Што датычыцца замарожаных ягад, то яны даражэйшыя за гародніну. Брусніцы «Зімой і летам», напрыклад, абыдуцца ў шэсць рублёў за 300 г, польская вішня без костачкі на вагу — 10,99 за кіло, егіпецкія клубніцы — 7,99 за кг, а айчынныя ажыны ад ТАА «Фірма Мока» (Гродна) — 5,99 за 300 г. Той жа аб'ём расійскай абляпіхі будзе каштаваць 5,15 рубля. Цэны на маліны і чарніцы моцна вар'іруюцца ў залежнасці ад вытворцы. Адносна недарагія варыянты, напрыклад, па чарніцах — беларускія ад «Мар'іна» (6,45 за 300 г) і расійскія ад «Летом и зимой» — 5,99 за той жа аб'ём.

Як выбраць якасную замарожаную сельгаспрадукцыю так, каб сапраўды атрымаць карысць?

— На якасць замарожанага тавару ўплывае шэраг параметраў, — распавядае кансультант гандлёвай залы аднаго з мінскіх гіпермаркетаў. — Галоўны з якіх — магчымы тэмпературны збой пры транспарціроўцы або захоўванні, пры якім прадукт размарозіўся.

Адзначым, што размарожваць і зноў замарожваць хутказамарожаныя прадукты нельга — яны цалкам губляюць усе карысныя ўласцівасці.

На што звярнуць увагу пры выбары замарожанай гародніны?

• На тэмпературу ўнутры ларавітрыны. Супрацоўнікі крам адзначаюць, што звычайна яна складае -18 °С, і гэта аптымальна для захоўвання такой прадукцыі (на лары-халадзільніку звычайна можна ўбачыць градуснік).

• На цэласнасць упакоўкі. Як тлумачаць прадаўцы, у ідэале замарожаныя плады варта ацэньваць па вонкавым выглядзе. Шматкі павінны быць прыкладна аднолькавага памеру — гэта кажа аб якасці замаразкі. Ягадкі або кавалачкі гародніны не павінны быць зліплымі і мець вялікія «нацёкі» лёду (гэта сведчыць, што прадукт размарожваўся і зноў замарожваўся). Таму прадукцыя без упакоўкі, якую награбаюць лапатачкай у пакет і ўзважваюць самастойна, можа быць больш бяспечна за ўпакаваную, калі, вядома, усе правілы яе захоўвання выкананыя.

— Але пакупнікі часцей аддаюць перавагу спакаванай «замарозцы», — тлумачыць кансультант.

Упакоўка, як правіла, не празрыстая — разглядзець, што там у ёй знаходзіцца, немагчыма. Але ёсць варыянт «памацаць». Унутры не павінна быць зліплых камякоў, лёду і снегу, а на пакеце — імжы, і ён не павінен быць вільготны.

• На тэрмін захоўвання (ён не павінен, зразумела, скончыцца) і дату вырабу. Апошняя павінна супадаць з прыкладнымі тэрмінамі паспявання ўраджаю адпаведных культур у адпаведным рэгіёне. Гэта гарантыя, што замарозілі сапраўды свежую гародніну, садавіну, ягады або грыбы на піку іх тэхнічнай спеласці. Менавіта з гэтага пункту гледжання лепш выбіраць прадукцыю айчыннага вытворцы — і тэрміны паспявання тых ці іншых дароў прыроды добра вядомыя пакупніку, і гатовы прадукт не везлі здалёк, а значыць, ён не размарозіўся па дарозе. І наогул, чым хутчэй гародніна, садавіна або ягады перамесцяцца з-пад сонейка ў маразільнае абсталяванне, тым больш карысны будзе канчатковы прадукт. Дарэчы, эксперты адзначаюць, што замарожаныя «дары прыроды» пры правільнай тэхналогіі іх збору, мыцця-сушкі і замарозкі захоўваюць больш за 85 % усіх карысных рэчываў (у тым ліку вітамінаў). Ці можна сказаць тое ж самае аб цяплічнай, «гідрапоннай» зімовай сельгаспрадукцыі? Хітрасць тэхналогіі ў тым, што нізкая тэмпература рэзка ставіць «на паўзу» ўсе працэсы ўнутры тканак. І мы, па сутнасці, зімой ядзім «летні» плод.

ВІТАМІНЫ З МАРАЗІЛКІ

— Часцей за ўсё, — распавялі прадаўцы аднаго са сталічных гіпермаркетаў, — пакупнікі выбіраюць стручкавую фасолю, а таксама квяцістую капусту і брокалі. Выкарыстоўваюць гэтую гародніну для супоў, а галоўным чынам — для гарніраў да мяса і рыбы. Добра прадаюцца ягады для ўзвараў і морсаў: звычайна іх набываюць для дзяцей. Прычым мамы аддаюць перавагу монасумесям (клубніцы, вішня, маліны, ажыны, брусніцы, чарніцы, буякі). Гатовыя сумесі для ўзвараў чамусьці карыстаюцца меншай папулярнасцю.

— Асабіста я заўсёды, аплаціўшы на касе замарожаную гародніну або ягады, шчыльна загортваю пакет у фольгу, — дзеліцца «лайфхакам» адна з пакупніц. — Так пакеты не адтайваюць, нават калі на вуліцы плюсавая тэмпература, і іх можна спакойна пакласці ў маразілку.

Што вы гатуеце з замарожанай гародніны? Аб гэтым мы спыталі пакупніцу «Еўраопта». Аказалася, супы, гарніры, а калі ёсць час і жаданне, то і рознага роду стравы з мясам, жульены, цёплыя салаты. Невідавочны варыянт — французскі пірог кіш, які, аказваецца, спячы лёгка.

— Проста выкладваем замарожаны агароднінны мікс «Гавайская сумесь» або «Мексіканская сумесь» на «падушку» з любога несалодкага цеста і заліваем зверху міксам яек, смятаны і сыру, узбітым міксерам на павольнай хуткасці. Дваццаць хвілін у духоўцы, і пірог гатовы, — падзялілася рэцэптам з чытачамі «Звязды» маладая мама Ірына.

Што прыгатаваць з замарожаных садавіны і ягад, акрамя ўзвараў і выпечкі, нам распавяла іншая пакупніца:

— Мая фірменная «зімовая» страва — варэнікі з замарожанымі ягадамі. Унукі ядуць з задавальненнем. Можна купіць гатовае цеста для варэнікаў, але тады страва атрымліваецца дарагаватай. Танней, ды і смачней прыгатаваць цеста самастойна. Гэта нескладана. На паўкіло мукі — адно яйка, паўкружкі цёплай вады і соль. Вымешваем, раскатваем і наразаем на кружочкі. У кожны кружочак кладзём ягады не размарожваючы. Пасыпаем іх цукрам і зашчыпваем. Варым пяць хвілін пасля ўсплывання, і застаецца толькі паліць варэнікі смятанай.

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ.

Гэта мы

«ЕХАЦЬ ТРЭБА ЎСІМ, А ЗНАЧЫЦЬ, ТРЭБА І МЕРКАВАЦЦА...»

Якія мы, беларусы? Свой адмысловы адказ на гэтае пытанне могуць даць сацыёлагі, пісьменнікі, фалькларысты... Але ж можна і самім прыглядацца да людзей, да канкрэтных жыццёвых сітуацый і наноў адкрываць найлепшыя нашы рысы: прыветлівасць, разважлівасць, працавітасць, прыхільнасць да сямейных каштоўнасцяў, любоў да роднай зямлі.

На бацькаўшчыне

У сям'і маёй сяброўкі — госці: прыехаў стрыечнік мужа, ажно з Сібіры. Сустрэчы рады ўсе — гаспадар, гаспадыня, двое іхніх дзяцей, а найбольш — той сібірскі беларус. Тут, на радзіме сваіх бацькоў і дзядоў, ён быў толькі аднойчы, у маленстве. Таму цяпер, у сталым узросце, яго цікавіць усё: людзі, парадкі, стравы, прырода, звычкі...

Беларускі бок, вядома ж, стараецца дагадзіць: гаспадыня частуе адмысловымі стравамі, гаспадар возіць сваяка да іншай радні.

Перапоўнены пачуццямі сібірак не хавае свайго захаплення:

— Я, вядома ж, чуў, што беларусы людзі гасцінныя, але каб настолькі... Ніколі не забуду, як мяне тут прымалі!..

Па ўсім відаць: раней, да гэтага прыезду, Беларусь для яго была радзімай бацькоў, цяпер, падобна, яго самога.

Сіла зямлі

Мікалаеўне ўжо за восемдзясят, шмат гадоў, падчас якіх хапіла ўсяго — і горкага, і салодкага, а найбольш — працы. Змалку асірацеўшы, яна рана ўсвядоміла, што разлічваць можа толькі на сябе. І таму — куды б ні трапіла, дзе б ні жыла — заўжды сумленна і шмат працавала.

Нават пасля выхаду на пенсію: трымала дом, а ўжо на лецішчы дык і наогул стварылі з мужам сапраўдны рай.

...Два гады таму яе Пятровіча не стала, і ўдаву як падмянілі: няма больш ні ранейшага спрыту, ні здароўя. Дактары забараняюць цяжкае падымаць, нахіляцца... «А мне б на дачу, — ледзь не плача жанчына. — Я б там кожны грудок зямлі ў руках перацерла, кожную раслінку дагледзела і, далібог, паправілася б!»

...Хочацца ў тое верыць, бо яна ж, відаць, і сапраўды гаючая — сіла роднай зямлі.

Наказ

Некалі гэта радзіна была вялікай і дружнай: усе разам з ахвотай з'язджаліся на розныя святы, на дапамогу адно аднаму... Цяпер, на жаль, збіраюцца на пахаванні: у лепшы свет спакваля сыходзяць старэйшыя. Вось і дзядзькі Івана не стала — вялікага працаўніка, сумленнага чалавека.

Пра яго за жалобным сталом гаварылі і хораша, і шмат...

У цёткі Ганькі на ўсе прамовы (а найбольш на пранікнёную Валіну) свая, адмысловая рэакцыя:

— Валечка, я ж таксама ўжо збіраюся... Усё падрыхтавала... Дык ты ўжо, як памру, і пра мяне што харошае скажы, каб людзі слязу пусцілі!..

На першы погляд, дзіўнае пажаданне. На другі — «паміраць збірайся, а жыта сей», то-бок думай, якую памяць аб сабе пакінеш, якія словы прагучаць наўздагон.

Менталітэт і... грамадскі транспарт

Пра нашу славутую памяркоўнасць напісана і сказана шмат. Але, напэўна, нідзе яна не праяўляецца ярчэй, чым у грамадскім транспарце. «Людцы, ці ж мы не славяне? Давайце пацяснімся крыху, каб усе зайшлі!» — гэты «патрыятычны» покліч у нашым прыгарадным аўтобусе гучаў вечарам. «Панаядаюцца бліноў — не разміну цца!» — жартаваў хтосьці раніцай.

І не марна: у перапоўненым, здавалася б, аўтобусе знаходзілася месца і для новых пасажыраў, і для аб'ёмных клункаў... Ніхто ніколі не сварыўся, бо кожны разумеў: ехаць трэба ўсім, а значыць, і меркавацца.

Такі ўжо ў нас характар.

Ірына Матусевіч,
Дзяржынскі раён.

Дзякуй!

СЯРОД ДОБРЫХ ЛЮДЗЕЙ

Аб тым, што недзе здарыўся пажар, што пацярпелі, а то і загінулі ў агні людзі, цяпер, на жаль, паведамляюць часта. Мая мама тады кожны раз перажывае, кажа, што злодзей хоць вуглы за сабой пакідае, а вось агонь — той нічога. І гэта ў яе не проста словы, гэта перажытае і незабытае.

Першы раз мама ад пажару пацярпела ў гады вайны, калі фашысты спалілі амаль палову вёскі. Другі — калі суседскія дзеці, пагуляўшы з запалкамі, падпалілі нашу новую, толькі што збудаваную хату.

Быў і трэці пажар.

...Тым цёмным восеньскім вечарам мяне і малодшага брата мама ўкладвала спаць і раптам моцна загаласіла, рынулася з хаты. Гарэў наш хлеў. Тата кінуўся ратаваць скаціну, мама — крычаць, склікаць людзей, цягаць ваду з калодзежа ды ліць яе на агонь.

Хутка на дапамогу ім з вёдрамі ды баграмі сталі збягацца вяскоўцы, аднак вогнішча шалела ўсё больш і больш. Гарэла сена, яго — уся зіма наперадзе — бацькі назапасілі шмат, таму справіцца з полымем было немагчыма.

Для таго каб агонь не перакінуўся на хату, вяскоўцы ўжо яе палівалі вадой...

А нарэшце, калі сена згарэла і небяспека як быццам мінула, усе — і яны, і мы, малыя, праз вакно, праз слёзы моўчкі глядзелі на тое, што засталося ад такой вялікай будыніны.

...Назаўтра ні нашы веснічкі, ні дзверы ў хату амаль не зачыняліся: людзі прыходзілі, каб падтрымаць і разважыць, каб прапанаваць дапамогу, мужчыны прыносілі сена для ўратаванай кароўкі і нашых авечак.

Аднак шмат яго прынесці не мог ніхто, бо ў кожнага ж свая скаціна, а зіма пакуль нават не пачыналася...

Авечак тады забраў адзін з нашых сваякоў, карову ў свой хлеў паставіў татаў брат...

Да сёння ў памяці і абоз: мужчыны з суседняй вёскі едуць па сена ў калгаснае гумно для калгасных кароў. Згледзеўшы гэта, мама тут жа апранаецца і садзіцца ля акна — чакае. Зараз падводы будуць ехаць назад, і з кожнай, на хвілінку прыпыніўшыся, фурман, рызыкуючы атрымаць наганяй, скіне для нашай рагулі хоць колькі ахапачкаў сена.

Яго — каб, крый божа, не падвесці людзей — мама старалася тут жа знасіць, схаваць у прыбудоўцы ад хцівых вачэй. На дапамогу ёй часцяком прыбягалі суседкі.

...Я часта ўспамінаю сваю вёску, сваіх аднавяскоўцаў: успамінаю з цеплынёй і шчырай павагай, з удзячнасцю за тое, што ў цяжкую хвіліну яны ўмелі аб'яднацца. Каб дапамагчы.

Ірына Салата,
г. Гродна.

Клопат

Сто грамаў... Хто іх заўважыць?

Даўно не сустракала ў газеце рубрыкі «Накіпела». Можна падумаць, што цяпер градус панізіўся, што людзей нічога не абурае — нават сітуацыя з цэнамі! Іх жа — ну сапраўды, калі верыць тэлевізару, і адсочваюць, і трымаюць пад кантролем, і ўверх не «пушчаюць», а як прыгледзішся, дык раслі яны і растуць, прычым самым бессаромным чынам.

Здавалася б, усё проста: ёсць сістэма метрычных мер. Адпаведна, і пры вытворчасці, і пры пастаўках-закупках усё ўлічваецца ў кілаграмах, тонах, літрах, дэкалітрах. Значыць, акурат гэтаксама, калі я правільна разумею, і прадавацца павінна?

Аж не: ледзь не ўсё цяпер фасуецца і разліваецца па 710, 730, 780, 810, 830, 870, 930, 980 грамаў. Брусочак масла на маёй памяці заўсёды важыў 200 грамаў, потым стаў 180, цяпер — 160 (а цана пры гэтым — ліча — ранейшая!). Тое ж самае адбываецца з крупамі, з хлебам, з малаком, нават з півам. У бутэльцы з ім ужо не два літры (за тую ж цану), а на сто грамаў меней. Вытворца, мусіць, вырашыў, што вось такога дробнага недаліву пакупнікі не заўважаць, а яму — ды ў маштабах вытворчасці — прыбытак будзе...

І ніякіх, напэўна, думак аб тым, што гэта падман, прычым не дробны, а ў «асабліва буйных памерах», падман, якога чамусьці ніхто не бачыць. І якога, магчыма, не было б, калі б заставаліся ранейшыя правілы фасоўкі...

Праўда, апошнім часам вытворцаў прымусілі пісаць на цэнніках цану менавіта за іх, за кілаграмы, але ж дробненька-дробненька... Хоць ты ў краму з лупай хадзі!

А з іншага боку — вопыт прымусу ёсць. Дык можа, прымяніць яго ў адносінах да фасоўкі і хоць такім чынам спыніць неабгрунтаваны рост цэн — такі здзеклівы ў адносінах да пакупніка і гэткі непрыстойны з боку вытворцаў.

...Нехта можа запярэчыць мне, сказаць, што ў святле апошніх падзей ім таксама цяжка, што без росту цэн — ну ніяк!

Калі гэта і сапраўды, калі іншага выйсця няма, то — што зробіш? — я асабіста згодная: няхай тыя цэны растуць, але ж празрыста, абгрунтавана, без гэтых недаліваў і недаважак: няхай у пакеце, як некалі, будзе кілаграм грэчкі, у пачку — 200 грамаў масла і г. д. А то ж алею ў бутэльцы нядаўна з крамы прынесла ўжо не літр, а 980 грамаў. За тыя ж грошы. Як гэта назваць? Для мяне — падман.

...Пэўныя органы просяць паведамляць пра іх, пра непарадкі з цэнамі. Таму і паведамляю.

С. Вараковіч, *г. Мінск.*

Чалавек — чалавеку

Пасееш прывычку — пажнеш характар

Што было — было: не так даўно, хоць і у мінулым стагоддзі, зарплату выдавалі гатоўкай, так званымі наяўнымі, праз акенцы кас.
На цагляным заводзе гэту работу даверылі ўчарашняй школьніцы Каці. Не паступіўшы ў інстытут, яна не захацела сядзець на шыі ў бацькоў — пайшла працаваць.

Не сакрэт, што самымі цяжкімі ў яе былі два дні — зарплаты і авансу, а ў астатнія вольны час з'яўляўся. «Ты ж глядзі, не сядзі там — нечаму вучыся, прасі работу», — падказвалі ёй бацькі. Каця слухалася і нейкія заданні бухгалтараў выканаць магла, але ж потым... «На, перапішы вось гэтыя дакументы, — аднаго разу папрасіла галоўная бухгалтарка, уручыўшы дзяўчыне папку з паперамі. — Толькі ж будзь уважлівай!»

Не звярнуўшы ўвагі на смяшок калег, Каця тут жа ўзялася за справу.

...Толькі праз гады, скончыўшы ВНУ і атрымаўшы прафесію бухгалтара, яна зразумела, чаму тады смяяліся жанчыны: разам з той папкай ёй давалі звычайную «пустышку», каб не сядзела склаўшы рукі, каб не перашкаджала іншым, каб прывыкала працаваць.

Нездарма ж людзі кажуць: «Пасееш прывычку — пажнеш характар».

Аляксандр Матошка,
Расонскі раён.

Усмешачку

ПЕСНЯ БЫЛА НЕ ТАЯ... ЦІ ТАЯ?

У пачатку 60-х дзядзька Уладзя быў яшчэ проста Уладзікам, у школу хадзіў і адтуль, на жаль, часцяком вяртаўся засмучаным.

Бацька, згледзеўшы гэта, заўжды казаў:

— Ну давай, паказвай дзённік.

Малы хоць-нехаць даставаў яго з партфеля, разгортваў на патрэбнай старонцы. У той раз там красавалася вялікая тлустая двойка.

— Ізноў? Сынок, ну што ж ты?.. Два балы па матэматыцы яшчэ можна зразумець (прадмет табе дрэнна даецца), але ж каб па спевах... За што? — стаў дапытвацца бацька. — Ты ж гарлапаніш на ўсё сяло! Ты ж не фальшывіш, як быццам?

— Дык настаўніца хацела праверыць, — пачаў расказваць малы. — Усіх па чарзе выклікала да дошкі, каб спявалі ёй «Взвейтесь кострами, синие ночи...» А я ў гэтай песні словы забыўся — заспяваў падобную: «Вялік святы нам дзень настаў»...

Бацька, пачуўшы гэта, хіба ўздыхнуў: у тыя атэістычныя часы двойка за падобныя спевы была яшчэ боскім пакараннем.

А. Навасельская,
Мінскі раён.

Калектыў Выдавецкага дома «Звязда» глыбока смуткуе з прычыны смерці былога супрацоўніка газеты «Звязда», лаўрэата Нацыянальнай літаратурнай прэміі Беларусі, аўтара многіх гісторыка-краязнаўчых і асветніцкіх кніг, пісьменніка, публіцыста Віктара Уладзіміравіча ХУРСІКА і выказвае шчырыя спачуванні родным і блізкім нябожчыка.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ
11 студзеня 2023 г. № 51 (687)
Штотыднёвы дадатак газеты ЗВЯЗДА
ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

З УДЗЯЧНАСЦЮ І КЛОПАТАМ

Фота Віктара ІВАНЧЫКАВА

У рамках рэспубліканскай навагодняй дабрачыннай акцыі «Ад усёй душы» Наталля Качанава наведала дом-інтэрнат для пенсіянераў і інвалідаў

Звяртаючыся да жыхароў дома-інтэрната, Наталля Качанава павіншавала іх з Новым годам, а таксама падзякавала за неацэнны ўклад у пабудову суверэннай Беларусі:

— Хтосьці з вас застаў страшнае ваеннае ліхалецце, хтосьці ўжо пасля вайны аднаўляў краіну з руін, ствараючы сваёй працай тыя выгоды, якія ёсць у нашага маладога пакалення, вучыў дзяцей, лячыў людзей, рабіў усё, каб мы сёння жылі ў такой прыгожай краіне. Мы па праве ганарымся нашай Беларуссю, таму што няма на зямлі такога месца, як наша родная краіна, мы яе бязмерна любім. І ўсё гэта дзякуючы вам, людзям старэйшага пакалення, якія рабілі ўсё, каб ніколі будучыя пакаленні не сутыкнуліся з трагедыяй вайны. Нізкі вам паклон. Прэзідэнт нашай краіны клапоціцца пра кожнага чалавека: дзіця, пенсіянера, працаздольнага. Усё, што робіцца ў Беларусі па сацыяльнай абароне грамадзян і сацыяльным дабрабыце, — дарагога варта.

Старшыня Савета Рэспублікі адзначыла цеплыню атмасферы, якая пануе ў доме-інтэрнаце:

— Я атрымала вялікае ўражанне, пабачыўшы выдатныя работы, якія вы тут ствараеце. Я ўбачыла, што кожны з вас мае справу: хтосьці на рэабілітацыі, хтосьці вырабляе творы мастацтва, вы разам сябруеце, спяваеце, танцуеце. Няхай Бог ахоўвае вас, здароўя, радасці і цеплыні ў зносінах, любіце адно аднаго. Я шчыра дзякую супрацоўнікам установы: нізкі вам паклон, гэта работа, якая патрэбна нам усім. А нашай краіне — росквіту і міру, недарма гэты год Прэзідэнт абвясціў Годам міру і стварэння: гэта самае галоўнае. Як бы мы ні жылі, мы разумеем: толькі мір дае чалавеку магчымасць жыць спакойна. Спакойна за сваіх родных, блізкіх, за ўсіх, хто побач з табой, за ўвесь народ Беларусі, — павіншавала жыхароў і супрацоўнікаў дома-інтэрната Наталля Качанава.

На сёння ва ўстанове пражывае амаль 360 чалавек: гэта інваліды I і II групы, а таксама пенсіянеры. Галоўная задача дома-інтэрната — стварэнне камфортных і бяспечных умоў знаходжання, распавяла **дырэктар Наталля ЗЫЧКОВА**. Створаныя ўмовы даюць людзям шмат магчымасцяў — гэта не толькі рэабілітацыя і сацыялізацыя, але і разнапланавыя музычныя, мастацкія, тэатральныя гурткі.

— Супрацоўнікі і насельнікі называюць гэтае месца проста домам. Кожны чалавек, незалежна ад свайго ўзросту, можа апынуцца ў складанай сітуацыі, і вельмі важна, каб побач быў такі чалавек, які можа стаць апорай. У дадзеным выпадку гэта дзяржава і тыя людзі, якія працуюць у нашай установе: тут вельмі творчы калектыў, які стварае ўсе ўмовы, каб нашы падапечныя маглі не толькі смачна харчавацца і спаць, але і каб кожная іх хвіліна была занята. Што трэба чалавеку? Крышачку ўвагі і клопату. Гэта вельмі важна і ўласціва нашаму дому.

Наталля Зычкова адзначыла, што ва ўстанову трапляюць адзінокія людзі, а таксама пенсіянеры, чые дзеці пражываюць за мяжой:

— Нашай самай старэйшай пражывальніцы, Вользе Альховік, на сёння 103 гады: мы адсвяткавалі гэтую дату зусім нядаўна, напрыканцы снежня. Вольга Клімаўна сама піша вершы і чытае іх. Хачу сказаць, што, дзякуючы клопату і створаным умовам, жыццё падаўжаецца. Гэта наша галоўная задача: упэўніць, што ў любым узросце жыццё цудоўнае — і ў 70, і ў 80 або 100 гадоў.

(Заканчэнне на 8-й стар.)

ЧЫРВОНААРМЕЙСКАЯ, 9

Нашым дзецям ад нашых сенатараў

Члены Савета Рэспублікі падарылі дзецям свята

У святочныя навагоднія і калядныя дні члены Савета Рэспублікі змянілі кабінеты і нарады на ранішнікі і сустрэчы з дзецьмі. Сенатары прынялі актыўны ўдзел у рэспубліканскай дабрачыннай акцыі «Нашы дзеці». Па традыцыі — з падарункамі і шчырымі сустрэчамі. **Старшыня Савета Рэспублікі Наталля КАЧАНАВА** наведала ДУА «Бярозаўскі раённы цэнтр карэкцыйна-развіваючага навучання і рэабілітацыі», Дзіцячы гарадок Ленінскага раёна Мінска, сацыяльна-педагагічны цэнтр з прытулкам Ленінскага раёна Мінска. Не абышлося без навагодніх падарункаў і для самой Наталлі Качанавай: 12-гадовы Кірыл з Лепеля падчас сустрэчы з членам Савета Рэспублікі Юрыем Дзеркачом перадаў ёй зроблены сваімі рукамі гліняны герб. Наталля Іванаўна расчуленая сюрпрызам юнага лепяльчаніна, перадала яму паштоўку з віншаваннямі, сувеніры і салодкія сюрпрызы.

Старшыня Пастаяннай камісіі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы Сяргей РАЧКОЎ наведаў дзяржаўную ўстанову адукацыі «Сацыяльна-педагагічны цэнтр з прытулкам Заводскага раёна г. Мінска». Сенатар выказаў словы падзякі педагогам за іх высакародную працу па падтрымцы дзяцей з неўладкаваных сем'яў і перадаў сертыфікат для набыцця мэблі ў спальныя пакоі. **Таццяна РУНЕЦ, старшыня Пастаяннай камісіі па эканоміцы, бюджэце і фінансах,** у рамках акцыі «Нашы дзеці» павіншавала вучняў спецыяльнай школы № 13 горада Мінска для дзяцей з парушэннем слыху і азнаёмілася з матэрыяльна-тэхнічнай базай установы, а таксама ўмовамі навучання і пражывання дзяцей.

Віктар ЛІСКОВІЧ, старшыня Пастаяннай камісіі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці ўзяў удзел у губернатарскай ёлцы ў Гродне, якая таксама праводзілася ў рамках акцыі «Нашы дзеці». На свята сабралася каля 800 хлопчыкаў і дзяўчынак з Гродзенскай вобласці — выдатнікі вучобы, пераможцы творчых конкурсаў, інтэлектуальных алімпіяд і спартыўных спаборніцтваў, выхаванцы дзіцячых дамоў сямейнага тыпу і дзеці са шматдзетных сем'яў.

Сям'ю Баярскіх, дзе выхоўваецца чацвёра дзяцей, са святамі павіншаваў **старшыня Пастаяннай камісіі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве Сяргей СІВЕЦ**. Шматдзетная маці, ураджэнка Казахстана, працуе ў сферы аховы здароўя. Сяргей Сівец выслухаў пытанні, з якімі сутыкнуліся члены сям'і пры атрыманні грамадзянства Рэспублікі Беларусь, і ўзяў іх вырашэнне на асабісты кантроль.

Члены Маладзёжнага савета (парламента) пры Нацыянальным сходзе Рэспублікі Беларусь узялі ўдзел у навагодніх дабрачынных акцыях «Будзь побач», «Нашы дзеці», «Дабро вылечыць душу», «Цуды на Каляды». Маладыя парламентарыі наведалі сацыяльна-педагагічныя цэнтры, спецыялізаваныя дамы дзіцяці, спецыяльныя школы-інтэрнаты, педыятрычныя аддзяленні бальніц, установы аховы здароўя і адукацыі.

Сенатары віншавалі не толькі беларускіх дзяцей. **Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці Дзмітрый БАСКАЎ** паўдзельнічаў у акцыі фонду Аляксея Талая па арганізацыі знаходжання школьнікаў з Данецкай і Луганскай рэспублік у Мінску. Дзеці з ДНР і ЛНР паспелі не толькі азнаёміцца з культурнай спадчынай і спартыўнай інфраструктурай беларускай сталіцы, але і прайсці шэраг аздараўленчых і рэабілітацыйных працэдур.

Валерыя СЦЯЦКО.

Наталля КАЧАНАВА — старэйшынам:

«МЫ ЎВАЙШЛІ Ў ПАЛІТЫЧНА ВАЖНЫ МОМАНТ НАШАГА ЖЫЦЦЯ»

На завяршэнне мінулага года ў Савеце Рэспублікі на чале з Наталляй Качанавай прайшло пасяджэнне савета старэйшын. Галоўнымі тэмамі сустрэчы сталі сямейныя каштоўнасці, значнасць работы дэпутацкага корпуса, а таксама Усебеларускі народны сход.

Фота БелТА.

Падчас пасяджэння Старшыня Савета Рэспублікі адзначыла, што законапраект аб УНС практычна адпрацаваны для таго, каб прымаць яго ў Палаце прадстаўнікоў і ў Савеце Рэспублікі:

— Мы актыўна ўключаліся ў работу над гэтым законапраектам. У нас з'яўляецца яшчэ адзін дзяржаўны орган, які будзе стабілізацыйным у тых выпадках, калі трэба будзе прымаць важныя рашэнні для краіны. Члены Савета Рэспублікі ўваходзілі ў склад Канстытуцыйнай камісіі. На мой погляд, беларусы паказалі сваю пазіцыю, калі прыйшлі на рэферэндум і выказаліся ў падтрымку навел, унесеных у Асноўны Закон краіны. Цяпер у развіццё гэтага мы працуем над законамі, якія трэба прывесці ў адпаведнасць. А іх даволі шмат, — падкрэсліла Наталля Качанава.

Звяртаючыся да ўдзельнікаў сустрэчы, Старшыня Савета Рэспублікі скіравала ўвагу на асаблівую важнасць работы дэпутацкага корпуса ў сучасных рэаліях:

— Мы ўвайшлі ў палітычна важны момант нашага жыцця — 25 лютага 2024 года ў нас адбудзецца, у адпаведнасці з новай Канстытуцыяй, адзіны дзень галасавання, калі мы будзем выбіраць дэпутатаў усіх узроўняў — пачынаючы з сельскіх Саветаў і заканчваючы Саветам Рэспублікі. Прычым у вельмі сціслыя тэрміны. А праз два месяцы — да 25 красавіка — мы павінны будзем ужо сфарміраваць Усебеларускі народны сход. Таму што члены Савета Рэспублікі, дэпутаты Палаты прадстаўнікоў уваходзяць у склад дэлегатаў УНС. Гэта накладвае на нас асаблівую адказнасць.

Падсумоўваючы вынікі сустрэчы, **член Савета Рэспублікі трэцяга і чацвёртага скліканняў Надзея ЕРМАКОВА** адзначыла, што ўсе сілы народа павінны быць накіраваны на захаванне моцнай краіны:

— Самае галоўнае, каб мы былі аб'яднаныя дзеля таго, каб умацоўваць, развіваць Беларусь, захоўваць мірнае неба над галавой.

Арына КАРПОВІЧ.

З УДЗЯЧНАСЦЮ І КЛОПАТАМ

(Заканчэнне на 7-й стар.)

Усе людзі, якія трапляюць у дом-інтэрнат, самі абіраюць умовы знаходжання. Гэта можа быць кароткатэрміновае — да трох месяцаў, часовае — да года, або пастаяннае. Пенсіянер Юрый Тананыкін, які сёлета адзначыць свой 75-гадовы юбілей, распавёў, што пражывае ў домеінтэрнаце ўжо амаль год:

— Нягледзячы на афіцыйную назву ўстановы, мы ўсе прывыклі называць гэта проста домам. У нас вялікая сям'я: і супрацоўнікі, і жыхары. Мы знаходзімся ў добрых умовах: гаворка ідзе не толькі аб пражыванні і харчаванні — ніякіх жыллёва-бытавых пытанняў нават не паўстае. Калі вы хочаце памяняць ложак — мяняйце хоць кожны дзень. Харчаванне таксама без абмежаванняў. Заняткі па гусце: можаш цэлы дзень ляжаць і глядзець тэлевізар. Але мне больш падабаецца займацца музыкай, я іграю на акардэоне і піяніна, — падзяліўся пенсіянер.

Пасля святочнага канцэрта, зладжанага для жыхароў дома-інтэрната, Старшыня Савета Рэспублікі ўручыла ўстанове сертыфікат для набыцця неабходнага абсталявання, а таксама салодкія пачастункі. У сваю чаргу, калектыў дома-інтэрната прэзентаваў звязаныя ў творчай майстэрні цёплыя рэчы.

— Вялікі дзякуй, паважаныя сябры. Я ведаю, што ў гэтых рэчах ёсць часцінка цеплыні ўсіх вашых сэрцаў. Я з вялікай радасцю буду гэта насіць, успамінаючы вас кожны дзень. Наша добрае сяброўства, несумненна, будзе працягвацца: мы будзем наведваць вас і сустракацца, — паабяцала Наталля Качанава.

Арына КАРПОВІЧ.

БЛІЗКАЯ ЎЛАДА

ЗВАРОТ І ВЫНІК

Як сенатары дапамагаюць людзям вырашаць праблемы

Сёння члены Савета Рэспублікі праводзяць адзіны дзень прыёму грамадзян у горадзе Мінску. Наталля Качанава і сенатары пабываюць ва ўсіх раёнах сталіцы, сустрэнуцца з жыхарамі, выслухаюць іх просьбы, прапановы і скаргі, па магчымасці акажуць садзейнічанне ў вырашэнні пытанняў, якія хвалююць людзей. Такая форма зваротнай сувязі з людзьмі не новая. Прыёмы грамадзян запатрабаваныя ў насельніцтва. На жаль, не ўсе пытанні знаходзяцца ў кампетэнцыі мясцовых органаў улады.
Ды і не ўсе чыноўнікі, калі шчыра казаць, хочуць унікаць у праблему канкрэтнага чалавека. Невыпадкова людзі ідуць туды, дзе ім сапраўды дапамогуць, — у Савет Рэспублікі. Рэгулярна спікер верхняй палаты парламента, а таксама сенатары выязджаюць у рэгіёны, пакідаюць свае рабочыя кабінеты для таго, каб даведацца аб клопатах і праблемах насельніцтва.
Мала якія пытанні людзей, з якімі яны звяртаюцца да парламентарыяў падчас прыёмаў грамадзян, застаюцца нявырашанымі. Па-за ўвагай членаў Савета Рэспублікі, асабліва яго старшыні, не застанецца ніводная просьба або праблема.

У гэтым нядаўна пераканаўся **жыхар пасёлка Чонкі Гомельскага раёна Кірыл Блінкоў**. На працягу васьмі гадоў мужчына звяртаўся ў розныя інстанцыі з просьбай заасфальтаваць дарожнае пакрыццё на вуліцы Сонечнай у Чонках. Усюды адмаўлялі — то грошай няма, то яшчэ нейкія прычыны знаходзіліся. У некаторых дзяржаўных органах грамадзяніну абяцалі дапамагчы і ўключылі пытанне ў план па ўладкаванні дарожнага пакрыцця, у якім рэканструкцыя дарогі ў Чонках стаяла амаль пад двухсотым нумарам так званай чаргі.

«Дарога была настолькі дрэнная, што ні на машыне, ні на калясцы рухацца было амаль немагчыма, — расказвае Кірыл Аляксандравіч. — Пасля дажджоў увогуле можна было ўваліцца ў яму».

Рамонт пачалі толькі пасля таго, як пытанне на кантроль узяла Старшыня Савета Рэспублікі. У выніку ў верасні 2022 года ўчастак дарогі ў аграгарадку, які патрабаваў асфальтабетоннага пакрыцця, быў прыведзены ў належны стан.

Мінчанка Людміла Мачульская, якая ў свой час набыла жылыя метры ў Мінскай вобласці, сутыкнулася з праблемай, што тэхнічны пашпарт на кватэру не адпавядаў рэчаіснасці. Жыллё знаходзіцца ў доме на шэсць кватэр. Да кожнай адносіцца невялікі ўчастак зямлі ў паўтары «соткі». Для таго каб узаконіць тэхнічны пашпарт, трэба было прыватызаваць зямлю. Аднак гэта аказалася не так проста. Жанчыне растлумачылі, што вырашыць пытанне можна толькі ў тым выпадку, калі прыватызуюць свае ўчасткі і ўладальнікі астатніх кватэр. Пры гэтым гаспадарам неабходна было заплаціць немалыя грошы — каля 500 рублёў.

Людміла Мачульская не магла вырашыць сваё пытанне з восені 2021 года. Куды яна толькі ні звярталася, усюды — або адмова, або непаразуменне. Калі мінчанка даведалася, што старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах Таццяна Рунец арганізоўвае прыём грамадзян, то патэлефанавала і запісалася.

— Таццяна Аркадзьеўна вельмі ўважліва мяне выслухала, размаўляла мы доўга, яна ўнікала ва ўсе дэталі гэтага складанага пытання, — расказвае Людміла Іосіфаўна. — Я ўдзячная сенатару за яе чулае і ўважлівае стаўленне да маёй праблемы і садзейнічанне ў яе вырашэнні. Хочацца выказаць вялікую падзяку і Наталлі Іванаўне Качанавай, бо менавіта яна стала адным з пачынальнікаў такой формы зносін з грамадзянамі, як асабісты прыём і прамая лінія. Сенатары дапамагаюць вырашаць усе пытанні, прымушаюць органы ўлады на месцах працаваць, а не займацца адпіскамі.

Мінчанка заўважае, што на працягу таго перыяду, калі вырашалася яе пытанне, супрацоўнікі сакратарыята Савета Рэспублікі пастаянна ёй тэлефанавалі і ўдакладнялі, ці ёсць нейкія перашкоды, затрымкі, на якім этапе знаходзіцца вырашэнне праблемы. У выніку 4 студзеня эпапея з кватэрай для Людмілы Мачульскай была скончана. «Адпаведнай пастановай Мінскага райвыканкама была ўзаконена ўжо не прыватызацыя, а здача ў арэнду гэтай зямлі да 10 снежня 2035 года, — гаворыць Людміла Іосіфаўна. — І, дарэчы, такія паслугі абышліся не ў 454 рублі, а па 40 рублёў з кожнага з уладальнікаў шасці кватэр».

На працягу некалькіх гадоў **Тамара Кулікова** звярталася ў розныя інстанцыі, пачынаючы ад мясцовага да абласнога ўзроўню, нарэшце спальванне смецця **ў аграгарадку Крынкі Лёзненскага раёна**, дзе яна жыве. «У аграгарадку ёсць кантэйнеры, смецце рэгулярна вывозіцца, — тлумачыць жанчына. — Аднак чамусьці людзі прызвычаіліся спальваць усё, што ім хочацца: і адходы сайдынгу, і розны пластык.

Фота БелТА.

На прыёмы да сенатараў прыходзяць людзі рознага ўзросту і сацыяльнага статусу. Гэтыя фота зроблены падчас прыёму, які Наталля Качанава праводзіла ў Віцебску.

Мы дыхаем гэтым: і дзеці, і я, інвалід другой групы. У мяне алергія, аднойчы як надыхалася той хіміяй, давялося нават хуткую дапамогу выклікаць».

Зварот у сельскі Савет карысці не прынёс — грамадзянцы растлумачылі, што нічога страшнага ў тым, калі нехта штосьці спаліць, няма. З просьбай дапамагчы разабрацца ў экалагічным пытанні Тамара Усеваладаўна звярталася і ў раённыя службы, нават выйшла на вобласць — усюды без выніку. Жанчына вымушана была запісацца на прыём грамадзян да Наталлі Качанавай, які спікер праводзіла ў маі ў Віцебскім аблвыканкаме.

«Адразу трапіць на прыём не ўдалося: мне патэлефанавалі і сказалі, што ахвотных запісаца больш як сотня чалавек, і паабяцалі звязаць мяне са Старшынёй Савета Рэспублікі па тэлефоне, — расказвае Тамара Кулікова. — Праз некаторы час мне патэлефанавалі з сакратарыята і папярэдзілі, каб у пэўны час я знаходзілася дома: Наталля Іванаўна сама са мной звяжацца. Так і атрымалася. Яна мяне ўважліва выслухала і паабяцала дапамагчы».

Сітуацыя ў аграгарадку сапраўды наладзілася. Мясцовыя ўлады правялі з насельніцтвам прафілактычную работу, і людзі пачалі збіраць смецце ў прызначаныя для гэтага кантэйнеры. «Я вельмі ўдзячная Наталлі Іванаўне, што маё пытанне імгненна вырашылася — літаральна на працягу тыдня, — адзначае заяўніца. — Больш за тое, прыемна, што праз некаторы час мне патэлефанавалі з Савета Рэспублікі і ўдакладнілі, ці ўсё ў парадку. Атрымліваецца, вышэйстаячая ўлада мяне пачула, а мясцовая або не захацела чуць, або была іншая прычына».

Жанчына ўпэўненая, што такое рашэнне будзе толькі на карысць здароўю жыхароў аграгарадка. «Не толькі ж мне гэта было патрэбна, — пераканаая яна. — І дзеці, і дарослыя — усе дыхаюць паветрам. Лепш, калі яно будзе чыстым».

Гэта толькі некалькі прыкладаў таго, як парламентарыі дапамагаюць людзям справіцца з іх клопатам, вырашыць пытанне, якое турбавала людзей не адзін год. За 2022 год да членаў Савета Рэспублікі паступіла звыш 7 тысяч зваротаў. Па кожным з іх былі прыняты адпаведныя рашэнні.

Вераніка КАНЮТА.

Анатоль СІЛЬЧАНКА:

«ІМКНЁМСЯ ПАЧУЦЬ КОЖНАГА ЖЫХАРА»

Важную ролю ў развіцці рэгіёнаў іграюць ініцыятыўныя і актыўныя людзі на месцах: старэйшыны, грамадзяне, якія актыўна працуюць з насельніцтвам, дапамагаюць у вырашэнні праблем і клапоцяцца аб сваёй малой радзіме. «Звязда» сустрэлася са старшынёй Аршанскага раённага Савета дэпутатаў Анатолем СІЛЬЧАНКАМ, каб даведацца, як праводзіцца работа на месцах.

— Анатоль Міхайлавіч, распавядзіце, якія метады дэпутаты Аршанскага раёна практыкуюць у рабоце з грамадзянамі, акрамя традыцыйных прыёмаў і прамых ліній?

— Мы ўвесь час імкнёмся ўдасканаліць нашу работу: шукаем новыя формы. Удзельнічаем у канферэнцыях, круглых сталах, узаемадзейнічаем з насельніцтвам у сацыяльных сетках і стараемся аператыўна вырашыць актуальныя пытанні. Таксама прымаем удзел у Днях работы з насельніцтвам, галоўнай мэтай якіх з'яўляюцца прамыя зносіны з насельніцтвам: знаёмімся з праблемай і шукаем шлях для яе вырашэння.

— З якімі пытаннямі звяртаюцца аршанцы падчас асабістых прыёмаў?

— Гэта ЖКГ, водаканал, юрыдычныя пытанні. Падчас асабістага прыёму мы адразу даём параду, куды трэба звярнуцца, калі справа патрабуе разгляду ў пэўнай інстанцыі: гэта і праваахоўныя органы, і суд, і натарыус. Нягледзячы на тое што ў нас вызначаны спецыяльны дзень для прыёму, сустракаемся з насельніцтвам заўсёды, калі ёсць час. Некаторыя пакідаюць нам свае тэлефоны, і мы перазвоньваем, калі разбяромся з праблемай. Вядома, ёсць пытанні, якія можна вырашыць толькі ў судовым парадку, часцей за ўсё гэта звязана з зямельнымі спрэчкамі. Літаральна на мінулым тыдні да мяне звярнулася жанчына, якая набыла дом, але афіцыйна яго не афарміла — заплаціла грошы, але дакументаў не мае. Хочаш дапамагчы чалавеку, але ў дадзеным выпадку гэта можна вырашыць толькі праз суд.

Калі гаварыць пра колькасць зваротаў, нельга сказаць адназначна, што іх стала менш. Але гэта не самамэта. Наадварот, калі людзі ідуць да ўлады, значыць, яны ёй давяраюць. Перыядычна я выязджаю ў нашы сельсаветы, некаторыя з пытанняў мы ўжо вырашылі, частка — на кантролі.

— Наколькі вяскоўцы актыўныя ў грамадскім жыцці?

— Аршанскі раён адрозніваецца вялікай колькасцю сельскіх населеных пунктаў, таму дапамога іх жыхарам — на асаблівым кантролі органаў мясцовага кіравання і самакіравання. Гэта зона адказнасці Саветаў дэпутатаў. Добрая падмога ў рабоце з насельніцтвам — старасты. Яны кантралююць добраўпарадкаванне населеных пунктаў і дваровых тэрыторый, сочаць за работай аўтакрам, нарыхтоўкай дроў, станам вулічнага асвятлення, вырашаюць пытанні пажарнай бяспекі, закупак малака, забеспячэння насельніцтва пітной вадой.

Асабліва хацеў бы вылучыць старасту з Крапівенскага сельсавета Тамару Жудро, якая заўсёды актыўна і з энтузіязмам выконвае свае абавязкі. Сярод старастаў Усценскага сельсавета найбольш добрасумленны Міхаіл Багдановіч. Гэта людзі, якія карыстаюцца вялікім аўтарытэтам у землякоў.

— Наколькі шмат ініцыятыўных грамадзян сярод гарадскога насельніцтва Оршы?

— Мне здаецца, у кожным населеным пункце такія людзі ёсць. Частка з іх гатова падтрымаць уласную ініцыятыву фінансава, некаторыя проста прапануюць ідэі. Але кожная ініцыятыва павінна быць разумнай і ў першую чаргу накіроўвацца на дабрабыт рэгіёна і краіны. Калі мы займаемся добраўпарадкаваннем, абавязкова раімся з мясцовымі жыхарамі: што яны хацелі б убачыць. Таксама існуе практыка самаабкладання, падчас якой людзі збіраюць грошы і пасля вырашаюць, на што іх выдаткаваць: гэта могуць быць і сцэнды, і гульнявая пляцоўка, і догляд помнікаў.

Да нас звярнуўся аршанец, які жыве на вуліцы Асіпенкі: ён турбаваўся станам дарогі. Мы выехалі на месца, азнаёміліся з праблемай і зрабілі новую дарогу. Пасля грамадзянін прыходзіў да мяне і перадаваў падзяку ад усёй вуліцы. Таксама атрымалі просьбу ад жыхароў Бабініч, якія прасілі праверсці святло на вуліцы: калі аграгарадок будаваўся, на пэўным адрэзку яно было парушана. На сёння асвятленне на вуліцы аднаўлена.

Звычайна мы выязджаем камісіяй, каб адначасова ўсе супрацоўнікі камунальных службаў азнаёміліся з праблемай і вырашылі яе як мага хутчэй. Імкнёмся пачуць кожнага жыхара.

Арына КАРПОВІЧ. Фота Сяргея СЛЯПЦОВА.

«Акцыя, аб'яўленая сёлета, праходзіць у нас даўно»

Карэспандэнт «МС» пацікавілася ў кіраўнікоў мясцовай улады, як у іх арганізавана наведванне састарэлых адзінокіх людзей, насельнікаў сацыяльных устаноў у рамках акцыі «Ад усёй душы»

Анатоль СТРУК, старшыня Дамачаўскага сельскага Савета Брэсцкага раёна:

— На нашай тэрыторыі знаходзіцца Дамачаўскі дом-інтэрнат для састарэлых і інвалідаў, разлічаны на 215 ложка-месцаў. Гэта даволі вялікая ўстанова, якую не абыходзяць увагай мясцовая ўлада, грамадскасць; прадпрыемствы і арганізацыі традыцыйна аказваюць установе шэфскую дапамогу. Вось і на гэтым тыдні ў інтэрнаце адбылося вялікае дабрачыннае мерапрыемства з удзелам Беларускага дзяржаўнага канцэрна па вытворчасці і рэалізацыі тавараў лёгкай прамысловасці, прадпрыемства «Дываны Брэста», УП «Брэстаблгаз», а таксама прадпрыемстваў Брэсцкага раёна.

Для насельнікаў зладзілі канцэрт у Доме культуры, які знаходзіцца цераз дарогу. Некаторых завезлі туды на інвалідных калясках, большасць прыйшла самастойна. Мерапрыемства атрымалася цёплым і змястоўным, людзі выказвалі падзяку за свята.

— Госці прыйшлі з падарункамі, — дапаўняе дырэктар дома-інтэрната Анатоль Ясінскі. — Нам падарылі мікрахвалеўку, тавары санітарна-гігіенічнага і бытавога прызначэння, харчовыя і салодкія наборы. Напрыклад, аграсад «Світанак» падарыў прафесійную газонакасілку з улікам чатырох гектараў нашага ўчастка, а таксама яблыкі для сталоўкі. Падарункаў было шмат, і ўсе вельмі патрэбныя, госці загадзя ўдакладнялі нашы запыты і патрэбы.

Хачу сказаць, што акцыя «Ад усёй душы», аб'яўленая у нашай краіне афіцыйна, у нас праходзіць даўно. У дома-інтэрната склалася кола пастаянных шэфскіх арганізацый, якія перад святамі прыязджаюць з падарункамі, канцэртамі, і мы ім надзвычай удзячныя. Яшчэ больш кранальнымі выглядаюць факты прыватнай ініцыятывы. Напрыклад, ужо некалькі гадоў запар установе аказвае дапамогу сям'я Сцепанюкоў, мясцовых фермераў. Некалі дабрачынную справу пачынаў галава сям'і, а пасля яго смерці прадоўжылі жонка і сын. Прадпрымальнікі з Брэста аказваюць паслугі ў галіне фізкультуры і спорту, яны сталі нашымі пастаяннымі фундатарамі. Муж і жонка спецыяльна ладзяць трэніроўкі з наведвальнікамі, а ў якасці аплаты просяць кліентаў прыносіць патрэбныя для нашай установы тавары. Нярэдка прывозілі памперсы, іншыя прадметы гігіены, часам на вельмі немалыя сумы.

Акцыя ў Дамачаўскім доме-інтэрнаце.

Нас падтрымліваюць рэлігійныя арганізацыі. Моладзь з брэсцкай абшчыны евангельскіх хрысціян-баптыстаў прыязджала ў мінулую суботу са спектаклем, яны прывезлі таксама салодкія падарункі. А летась каталіцкая місія з Пінска падарыла дзве пральныя машыны, прасы, апараты для вымярэння ціску. Школьнікі Дамачаўскай школы не забываюць установу, прыходзяць да нас з канцэртамі, гэта вельмі прыемна, — падсумаваў Анатоль Ясінскі.

Старшыня Дамачаўскага сельвыканкама Анатоль Струк дадаў, што падобныя акцыі патрэбны не толькі пажылым, хворым людзям, але і маладому пакаленню, якое атрымлівае ўрокі дабрыні, міласэрнасці, спагады.

Святлана ДЫШКА, старшыня Папінскага сельскага Савета Драгічынскага раёна:

— Мы заўсёды памятаем сваіх сталых жыхароў, асабліва тых, хто пражывае асобна альбо зусім адзінокі. Не забываем і заслужаных ветэранаў працы. Напрыклад, перад Калядамі, 6 студзеня, прыгожа ўшанавалі Ганну Мікалаеўну Стадніцкую, жыхарку вёскі Новая Папіна, якая днямі адзначыла 80-годдзе. Ганна Мікалаеўна ў свой час была перадавой даяркай і цялятніцай, мае бронзавы медаль ВДНГ СССР за працоўныя заслугі. Павіншаваць яе з юбілеем і Калядамі, акрамя прадстаўнікоў мясцовай улады, прыехалі кіраўнік ААТ «Пенякова» Аляксандр Шульжык, старшыня прафкама гаспадаркі. Атрымалася цёплая гутарка, ветэран падзялілася ўспамінамі пра работу ў гаспадарцы.

На наступным тыдні плануем мерапрыемствы ў Зарэччы, Ляхавічах з віншаваннямі і наведваннем пажылых людзей.

Вера ПІКУЛА, старшыня Дзівінскага сельскага Савета Кобрынскага раёна:

— У гэтай высакароднай акцыі максімальна стараемся задзейнічаць школьнікаў. У нас на тэрыторыі працуюць тры сярэднія школы. Вучні наведваюць пажылых людзей, даюць невялікія канцэрты, аказваюць пасільную шэфскую дапамогу. Такім чынам імкнёмся зладзіць дыялог пакаленняў. Пажылыя людзі дзеляцца ўспамінамі, вучні ж маюць магчымасць даведацца гісторыю свайго краю, пра маладосць пакалення дзядоў ды бабуль і нават прадзедаў. Такія гутаркі, сустрэчы атрымліваюцца плённымі, многія з сталых людзей — дзеці вайны і пасляваенных цяжкіх гадоў. Менавіта яны могуць навучыць сённяшніх юнакоў і дзяўчат цаніць і берагчы мір, навучыць ствараць, а не разбураць.

Святлана ЯСКЕВІЧ.
Фота Аляксандра ШУЛЬГАЧА.

ВЫХАВАННЕ ПРАЗ МУЗЕЙ

Маладзёжная ініцыятыва пашырыла экспазіцыю, прысвечаную Вялікай Айчыннай вайне, да памераў асобнага памяшкання

Пад матэрыялы на дадзеную тэматыку ў Крычаве аддадзены былы будынак банка па вуліцы Савецкай. Хроніка ваенных падзей на крычаўскай зямлі ўзноўлена тут на плошчы больш чым 70 квадратных метраў. У аснову экспазіцыі пакладзены адзін з глабальных патрыятычных праектаў, якія Крычаў прысвяціў Году гістарычнай памяці.

Летапіс вайны

Мы ўжо пісалі пра мабільную выставу «Гераічны летапіс Крычаўшчыны», якая была створана актывістамі тутэйшага маладзёжнага парламента з лёгкай рукі дэпутатаў Крычаўскага райсавета. Яе прэзентацыя адбылася сёлета ў рамках тыдня тэматычных мерапрыемстваў, прымеркаваных да Дня народнага адзінства. Гэты праект стаў адным з 18 найлепшых ініцыятыў краіны і атрымаў фінансаванне. Летапіс ахоплівае ўсе перыяды ваеннага ліхалецця: абарончыя баі ў ліпені 1941 года, час акупацыйнага рэжыму і гераічнае вызваленне Крычаўшчыны. Сярод матэрыялаў — копіі дакументаў з фондаў музея, занальнага архіва і раённай пракуратуры, якая выявіла новыя злачынствы супраць насельніцтва. На сёння гэта самая поўная інфармацыя пра ваенныя падзеі ў Крычаўскім раёне. Выстава пабывала ва ўсіх арганізацыях, прадпрыемствах і ўстановах Крычава, атрымала шмат станоўчых водгукаў. І менавіта яна лягла ў аснову абноўленай экспазіцыі пра вайну.

— Адкрыццё залы Вялікай Айчыннай вайны ў асобным будынку стала падарункам роднаму гораду і пацвярджэннем таго, што наша моладзь з'яўляецца дастойнай пераемніцай і захавальніцай традыцый ды заваяванняў сваіх прадзедаў, — адзначыла **старшыня Крычаўскага райсавета Ірына ПРУДНІКАВА**. — Адметна, што інфармацыя збіралася непасрэдна маладымі людзьмі, яны прапускалі праз сябе ўсе тыя падзеі. Мы са свайго боку дапамагалі там, дзе гэта было неабходна.

Патрэба ў новым памяшканні з'явілася тады, калі стала зразумела, што зала гістарычнага музея Крычава, прысвечаная падзеям Вялікай Айчыннай вайны, не ў стане змясціць такую вялікую колькасць новых экспанатаў. Якраз знайшоўся падыходзячы будынак. Пасадзейнічала тут дэпутат райсавета Ала Змітровіч — дырэктар цэнтральнага аддзялення «Беларусбанка» горада Крычава. Банк пераехаў у новы будынак, а былы вырашана было выкарыстаць для добрай справы. Акрамя тых матэрыялаў, якія былі сабраны падчас падрыхтоўкі праекта, сюды пераехала і частка тых, што захоўваліся ў гістарычным музеі і яго фондах. Усяго ў новай музейнай экспазіцыі задзейнічана каля тысячы экспанатаў.

— Вельмі зручна, што будынак размешчаны ў цэнтры горада, — адзначае **старшыня Маладзёжнага парламента, дырэктар раённага гістарычнага музея Уладзімір МІШЧАНКА**. — Экспазіцыя ўнікальная тым, што ў ёй з'явіліся раней невядомыя факты, звязаныя з генацыдам. Новыя плошчы дазволілі нават узнавіць кавалачак той жахлівай гісторыі перыяду акупацыі. Для гэтага мы выкарысталі былое ўмацаванае банкаўскае сховішча для грашовых сродкаў — невялічкі пакойчык, дзе раней стаялі сейфы. Нават жалезныя дзверы з кратамі спатрэбіліся. Цяпер гэта камера для ваеннапалонных, падобная да той, што была ў крычаўскім лагеры смерці, які знаходзіўся на тэрыторыі цэмзавода. Афармленая адмысловай падсветкай, яна выразна перадае тыя жахлівыя ўмовы, у якіх фашысты трымалі людзей.

Пакуль запоўнена яшчэ не ўся музейная прастора. Ёсць некалькі асобных пакояў, дзе можна рэалізаваць шмат перспектыўных ідэй. Уладзімір Мішчанка кажа, што ў адным з іх можа матэрыялізавацца Крычаў з яго сучаснай гісторыяй. Яшчэ ў адным, напрыклад, размесцяцца этнаграфічныя экспанаты.

Генератары ідэй

Крычаўскі Маладзёжны парламент — гэта 32 ініцыятыўныя маладыя чалавекі ва ўзросце да 31 года.

— У нашым парламенце ёсць прадстаўнікі ўсіх школ, але касцяк — менавіта працоўная моладзь крычаўскіх прадпрыемстваў, арганізацый, устаноў, — кажа Уладзімір Мішчанка. — Дарэчы, калі мы займаліся зборам матэрыялаў для гераічнага летапісу, пра асобнае памяшканне не было і размовы. Меркавалася, што выстава будзе выключна перасовачная. Але нас чакаў прыемны сюрпрыз. Над праектам працавалі паўгода. Частка музейных работнікаў — яшчэ і члены Маладзёжнага парламента, нам было прасцей звязаць ініцыятыву з музейнай работай. Не трэба было лішні раз адрываць людзей іншых прафесій. Выключэнне складалі толькі тыя, хто цікавіўся мясцовай гісторыяй. Адным словам, справай займаліся людзі, цалкам ёй адданыя. Дарэчы, нядаўна ў Палацы моладзі ў Мінску былі падведзены вынікі першага сезона гэтага конкурсу, і мы падрабязна расказалі пра свой праект. Мы вельмі ганарымся, што сталі аднымі з 18 пераможцаў конкурсу. Гэта вельмі прэстыжна. Заявак жа на яго было пададзена аж 493!

Наогул, напрамкі работы Маладзёжнага парламента самыя розныя. Гэта і добраўпарадкаванне, і экалагічныя мерапрыемствы накшталт Тыдня лесу. Маладыя хлопцы і дзяўчаты — актыўныя ўдзельнікі ў жыцці горада. З апошняга, што ім прыйшлося рабіць, — ачышчаць Крычаў ад снежных завалаў. Яны аднымі з першых выйшлі на барацьбу з наступствамі стыхіі і цалкам пачысцілі прыпынак грамадскага транспарту каля бальніцы.

Горад для моладзі

Ірына Пруднікава звяртае ўвагу на тое, што ні адно дэпутацкае мерапрыемства ці пасяджэнне райсавета не абыходзіцца без удзелу Маладзёжнага парламента. Нядаўна, напрыклад, разам распрацоўвалі канцэпцыю ўстойлівага развіцця райцэнтра да 2035 года. Такая сумесная работа з моладдзю толькі на карысць гораду. Суразмоўца ўспамінае два найбольш знакавыя праекты, якія атрымалася ажыццявіць у 2022-м. Адзін з іх — дзіцячая пляцоўка, якая была створана да Дня Незалежнасці. У гэтай лакацыі знаходзіцца некалькі тэматычных алей, якія дапамагаюць папоўніць веды пра выбітных жыхароў горада, ёсць спартыўная і канцэртная пляцоўкі, дзе выступаюць школьнікі.

Папулярнасцю карыстаецца і экагарадок, які размешчаны непадалёк ад Маладзёжнага возера. Зроблены ён па ініцыятыве старшыні Крычаўскага райвыканкама Андрэя Седукова. Тут уздоўж возера ўстаноўлена шэсць альтанак — падарунак ад шасці лясніцтваў, якія працавалі на ліквідацыі наступстваў майскага ўрагану. Упрыгожвае экагарадок навагодняя ёлка. Каля яе гэтымі святочнымі днямі шмат цікавых прадстаўленняў.

Сродкі для ідэй

Вядома, любыя праекты патрабуюць грошай, прычым немалых. Актыўнае насельніцтва, якое дапамагае, — гэта цудоўна, але ў Крычаве знайшлі дадатковы спосаб прыцягнення фінансаў. Дэпутаты параіліся між сабой і вырашылі, што папаўняць дэпутацкую скарбонку можна сродкамі ад суботнікаў. З 34 дэпутатаў райсавета — 19 кіраўнікоў лінейных арганізацый горада. Сказана — зроблена. Прынялі адпаведнае рашэнне і цяпер не ламаюць галаву, дзе знайсці лішнюю капейку на той ці іншы праект. Гораду ж двайная карысць. Па-першае, у ім становіцца чысцей і прыгажэй. Па-другое, ёсць сродкі на рэалізацыю важных народных праектаў. Дарэчы, добраўпарадкаванне дзіцячай пляцоўкі ў скверы 50-годдзя Кастрычніцкай рэвалюцыі якраз за гэтыя сродкі і рэалізавана. Ініцыятыва ўвасобілася ў рамках абласнога праекта «Спадчыннікам Вялікай Перамогі!», прысвечанага Году гістарычнай памяці. Таксама быў добраўпарадкаваны гістарычны сквер, які знаходзіцца побач з будынкам, куды пераехала зала Вялікай Айчыннай вайны. Там ёсць і іншыя напаміны пра знакавыя моманты гісторыі горада. У Крычава яна наогул вельмі цікавая. У XVIII стагоддзі тут была нават суднаверф для расійскага флоту. Дэпутаты гэты гістарычны момант аформілі ў малых архітэктурных формах. На перакрыжаванні вуліц Савецкай і Ленінскай з'явілася цэлая кампазіцыя па матывах мінулага ў спалучэнні з сучасным — вежа са шпілем, якая нагадвае пра марское мінулае Крычава, фантан і лавачка прымірэння. Месца стала сапраўднай разыначкай горада.

Нэлі ЗІГУЛЯ.
Фота Таццяны ПАДЛІПСКАЙ.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ
Газета для выбаршчыкаў і дэпутатаў мясцовых Саветаў

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»
Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.
www.zviazda.by
e-mail: info@zviazda.by
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.
КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 311 17 35;
e-mail: info@zviazda.by
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, праспект Незалежнасці, 79/1.
Тыраж 12.768. Нумар падпісаны ў 19.30 10 студзеня 2023 года.

БЕЛАРУСБАНК

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Наименование объекта	**Лот № 1. Изолированное помещение № 130/D-60923 (Гараж № 3).** **Лот № 2. Изолированное помещение № 130/D-60924 (Гараж № 4).** **Лот № 3. Изолированное помещение № 130/D-60925 (Гараж № 5)**
Месторасположение объекта	Лот № 1 – г. Пинск, ул. Иркутско-Пинской Дивизии, 35А/1-1. Лот № 2 – г. Пинск, ул. Иркутско-Пинской Дивизии, 35А/1-2. Лот № 3 – г. Пинск, ул. Иркутско-Пинской Дивизии, 35А/1-3
Продавец объекта	ОАО «АСБ Беларусбанк»
Организатор торгов	Брестское областное управление № 100 ОАО «АСБ Беларусбанк»
Площадь	Лот № 1 – 19,2 кв. м Лот № 2 – 19,4 кв. м Лот № 3 – 19,4 кв. м
Начальная цена продажи с учетом НДС	Лот № 1 – 5664,00 руб. Лот № 2 – 5760,00 руб. Лот № 3 – 5760,00 руб.
Сумма задатка	Лот № 1 – 566,00 руб. Лот № 2 – 576,00 руб. Лот № 3 – 576,00 руб.
Информация о земельном участке	Земельный участок с кадастровым № 144500000015001268, с площадью 0,0174 га
Характеристика объекта	Стены – железобетонные панели, перекрытие – плиты железобетонные, пол – бетонный, ворота металлические, Крыша (кровля) – рулонные кровельные материалы, электроснабжение, естественная вентиляция
Условия оплаты	По договоренности победителя аукциона с собственником имущества

Аукцион состоится 15 февраля 2023 года в 10.00 по адресу: г. Брест, ул. Московская, 202, актовый зал на 9-м этаже.

Документы для участия в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Московская, 202, каб. 409 до 13 февраля 2023 года.

Для участия в аукционе к моменту подачи документов необходимо внести задаток на р/с BY69AKBB66708597000020000000, ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК AKBBBY2X, УНН 100325912.

Если на участие в аукционе подана только одна заявка, то объект продается этому участнику (с его согласия) по начальной цене, увеличенной на 5 %. Договор купли-продажи заключается в течение 40 рабочих дней с даты проведения аукциона.

Тел.: (80162) 277518 (Брест); (80165) 619733 (Пинск).

К заявлению также прилагаются:

юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования;

иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;

иностранным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;

представителем юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель);

представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем иностранного юридического лица, иностранного физического лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенная выписка из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы в соответствии с законодательством).

При подаче заявления организатором открытого аукциона с участниками заключается соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Открытый аукцион проводится путем пошагового увеличения цены. Шаг аукциона – 5 % от предыдущей названной цены. Победителем открытого аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену. Победителем аукциона возмещаются затраты на организацию и проведение аукциона в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона. Оформление документов по сделке производится за счет покупателя.

Договор купли-продажи по результатам проведения аукциона должен быть подписан в течение 40 рабочих дней со дня проведения открытого аукциона.

Дополнительно при необходимости с победителем аукциона заключается возмездный договор сервитута для проезда к объекту недвижимости.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона/ оператор	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 4б. www.ipmtorgi.by
Продавец	ООО «Арофис», г. Минск, ул. Школьная, д. 16, пом. 155а
Предмет электронных торгов	
Незавершенное законсервированное капитальное строение (здание неустановленного назначения), инв. номер 500/U-13012196, общ. пл. 733,5 кв. м, процент готовности – 68 %, по адресу: г. Минск, ул. Сердича, 10а. ***Сведения о земельном участке:*** предоставлен продавцу на праве временного пользования для реконструкции здания неустановленного назначения под многофункциональное здание и его обслуживание, общ. пл. 0,0755 га, по 31.01.2028. **Начальная цена без НДС – 1 072 525,00 рублей.** Шаг торгов: 5 % от начальной цены предмета электронных торгов	
Задаток 5 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на счет BY92 BELB 3012 0048 3500 8022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», г. Минск, ул. Мясникова, 32; БИК BELBBY2X; получатель платежа – ООО «ИПМ-Консалт оценка», УНП 191224638	
Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после электронных торгов	
Условия оплаты предмета электронных торгов: если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи	
Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлены регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by	
Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение **3 %** от цены продажи лота в течение 3 рабочих дней после проведения электронных торгов	
Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов без объяснения причин снятия	
Извещение о проведение предыдущих электронных торгов опубликовано в газете «Звязда» от 24.11.2022 г.	
Дата и время начала и окончания электронных торгов: с 11.00 до 13.00 27.01.2023 г. Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов	
Дата и время окончания приема заявок: заявки на участие в электронных торгах принимаются по **26.01.2023 г.** до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by	
Контактные данные	**Тел.: +375 (17) 280-36-37; +375 (29) 317-95-42; +375 (44) 704-92-06 E-mail: info@ipmtorgi.by**

ООО «СпецРеализация»

объявляет о проведении повторных открытых торгов в форме аукциона по продаже имущества

ООО «Белкомплекссталь»

(УНП 191694326, г. Минск, ул. Скрыганова, д. 6, корпус 2, пом. 3 (кабинет 9)),

находящегося в процедуре экономической несостоятельности (банкротства).

***Дата и время проведения торгов*: 26 января 2023 года.** Начало – 12.00. Заявки принимаются с 11 января 2023 года по 24 января 2023 года.

Место проведения торгов: г. Минск, просп. Победителей, 31-1, конференц-зал ОАО «Гостиница Планета».

Организатор торгов: ООО «СпецРеализация» (УНП 691842036, 223060, Минская обл., Минский р-н, Новодворский с/с, д. Большое Стиклево, д. 40, корп. 2, пом. 23, каб. 23-5), тел. 8 (029) 684-71-76.

***Продавец:* ООО «Белкомплекссталь» (УНП 191694326)** в лице антикризисного управляющего – директора Частного предприятия «Правовая компания «БелПрофКонсалт» Комса И.А.

Шаг торгов – 5 %. Задаток – 10 %.

Подробная информация об имуществе, условиях торгов и порядке проведения размещена на Интеренет-сайте http://bankrot.gov.by и http://www.specrealization.by/.

Контактный телефон для осмотра лота в рабочее время (с 9.00 до 17.00) +375296847176.

Сведения о предыдущих торгах:

РИУ «Издательский дом «Звязда», номер газеты 235 (29857) за 30.11.2022.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», 210015, г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел. (0212) 24-63-12.

Продавец: Открытое акционерное общество «Витебскоблресурсы», 210034, Витебская обл., г. Витебск, ул. Ленинградская, 193А, тел.: (0212) 65-71-98, (0212) 65-71-70.

Лот № 1. Кап. строение с инв. № 200/С-49507 площадью 116,5 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, наименование – административное здание и магазин, назначение – здание многофункциональное.

Кап. строение с инв. № 200/С-49508 площадью 31,0 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, наименование – проходная, назначение – здание неустановленного назначения. Кап. строение с инв. № 200/С-49509 площадью 91,1 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, наименование – административное, назначение – здание административно-хозяйственное, составные части и принадлежности: тамбур. Кап. строение с инв. № 200/С-49510 площадью 116,2 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, наименование – гараж и бытовка, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта. Кап. строение с инв. № 200/С-49511 площадью 280,0 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, наименование – склад, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, составные части и принадлежности: пристройка. Кап. строение с инв. № 200/С-49512 площадью 2120,0 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, наименование – материальный склад № 1, 4, 6, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, составные части и принадлежности: рампа, навес, отдельная рампа, рампа. Кап. строение с инв. № 200/С-49513 площадью 1131,0 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, наименование – склад № 2, 3, 5, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, составные части и принадлежности: пристройка, рампа, навес.

Кап. строение с инв. № 200/С-59958 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, протяженность – 389,30 м, наименование – тепловая сеть, назначение – сооружение специализированное энергетики. Кап. строение с инв. № 200/С-106672 площадью 6470,0 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, благоустройство территории, наименование – благоустройство территории, назначение – сооружение многофункциональное, составные части и принадлежности: проезжая часть, пешеходная часть, ограждение, трое ворот, бетонная площадка, три калитки, подпорная стена. Вышеуказанные объекты находятся на зем.участке с кадастровым № 240100000003000082 площадью 1,3306 га по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, целевое назначение – земельный участок для содержания и обслуживания универсальной оптовой базы (право постоянного пользования). Кап. строение с инв. № 200/С-59954 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, протяженность – 35,8 м, наименование – хозбытовая канализационная сеть, назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства. Кап. строение с инв. № 200/С-59955 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, протяженность – 426,45 м, наименование – электрическая сеть, назначение – сооружение специализированное энергетики. Кап. строение с инв. № 200/С-59956 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, протяженность – 57,85 м, наименование – водопроводная сеть, назначение – сооружение специализированное водохозяйственного назначения. Кап. строение с инв. № 200/С-59957 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, протяженность – 70,75 м, наименование – ливневая канализационная сеть, назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства.

Обременение: № 1/2015 от 02.02.2015 сроком по 31.12.2023, № 10-юр от 15.11.2021 сроком по 31.01.2023, № 13-юр/3663 от 20.09.2022 сроком по 12.10.2023, № 14-юр от 01.11.2022 сроком по 31.10.2023, № 15-юр от 11.11.2022 сроком по 13.11.2023, № 16-юр от 29.11.2022 сроком по 05.12.2023, № 17-юр от 14.12.2022 сроком по 14.01.2023.

Нач. цена: 2 110 229,47 бел. руб. с учетом НДС.

Задаток: 211 022,94 бел. руб.

Дата, время и место проведения аукциона: 13.02.2023 в 11.00 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5, в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга».

Срок внесения задатков и окончания приема документов: с 12.01.2023 с 8.30 по 10.02.2023 до 17.30.

Задаток перечисляется на р/с ККУП «Витебский областной центр маркетинга» № BY93MTBK30120001093300066782 ЗАО «МТБанк» г. Минск, БИК MTBKBY22, УНП 390477566, код операции – 40901.

Условия аукциона: Победитель аукциона (единственный участник аукциона, выразивший согласие на приобретение предмета аукциона по начальной цене увеличенной на 5 %) обязан: в течение 10 (десяти) раб. дней со дня проведения аукциона возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в т. ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, возместить расходы по проведению независимой оценки на р/с, указанный в протоколе аукциона; подписать с Продавцом договор купли-продажи предмета аукциона согласно представленному Продавцом проекту договора купли-продажи после согласования сделки и договора купли-продажи с ОАО «Белресурсы» – управляющей компанией холдинга «Белресурсы», но не позднее 30 (тридцати) рабочих дней со дня проведения аукциона; оплатить предмет аукциона в течение 30 календарных дней после заключения договора купли-продажи; оплата расходов по гос. регистрации договора купли-продажи и перехода права собственности на недвижимое имущество осуществляется за счет Покупателя. С проектом договора можно ознакомиться у Организатора торгов по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5, каб. 4.

Условия договора купли-продажи могут быть изменены с учетом замечаний ОАО «Белресурсы» – управляющая компания холдинга «Белресурсы» в ходе согласования сделки и договора купли-продажи. *Расходы по проведению независимой оценки составляют 3619,44 бел. руб. с учетом НДС.*

Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 609.

Лица, желающие участвовать в аукционе, обязаны подать организатору аукциона заявление на участие в аукционе, подписать соглашение установленной формы с приложением документов: документ, подтверждающий внесение суммы задатка на р/счет, указанный в извещении, с отметкой банка; юр. лицом или индивидуальным предпринимателем РБ – копия документа, подтверждающего гос. регистрацию юр. лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранным юр. лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юр. статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юр. лица РБ – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юр. лицо представляет его руководитель); представителем гражданина или индивидуального предпринимателя РБ – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юр. лица, иностранного физ. лица – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, руководитель юр. лица – также документ, подтверждающий его полномочия. Информация об окончательных суммах затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходах, связанных с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, письменно доводится до сведения участников до начала проведения аукциона. Организатор аукциона вправе в любое время, но не позднее чем за 3 дня до даты проведения аукциона, отказаться от проведения аукциона.

Доп. информацию по торгам можно получить по тел.: (0212) 24-63-12, (29) 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru, marketvit.by.

Ознакомиться с предметом торгов можно по предварительному согласованию с Продавцом по тел.: +375 (33) 3078303, Ковалева Евгения Александровна, +375 25 5150243, Кадушкевич Виктория Александровна.

ДУКОРСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

проводит прямую продажу одноквартирного жилого дома

14 февраля 2023 года в 15.00

в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 24.03.2021 г. № 116 «Об отчуждении жилых домов в сельской местности и совершенствовании работы с пустующими домами»

№ п\п	Наименование	Адрес	Стоимость по рыночной оценке, рублей
1	Объект недвижимости: капитальное строение (жилой дом) с инвентарным номером 602/С-8130, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 624483009601000072	222840; Республика Беларусь, Минская область, Пуховичский район, д. Сетча, ул. Полевая, д. 26	2 809,07 белорусских рублей (две тысячи восемьсот девять белорусских рублей 07 коп.)

Продажа проводится без проведения аукциона в случае поступления по истечении тридцати календарных дней со дня опубликования информации заявления на приобретение пустующего дома со стороны одного лица. С ним заключается договор купли продажи жилого дома. Заявления принимаются **по 17.30 08 февраля 2023 года** по адресу: 222840, ул. Речная, 14, аг. Дукора Пуховичского района Минской области. Эл. почта: **dukorselisp@pukhovichi.gov.by**

Телефоны для справок: (8-01713) 63935, 31-636.

При наличии нескольких претендентов на приобретение пустующего дома, его отчуждение будет осуществляться по результатам аукциона.

Договор на размещение объявления будет заключен с ГУ «Пуховичский районный центр по обеспечению деятельности бюджетных организаций» в интересах Дукорского сельского исполнительного комитета.

УНН 600177864

Краіна здароўя
Вядучая рубрыкі Алена КРАВЕЦ.
Тэл. (017) 311-17-36.

Скажыце, доктар...

ЛЯЧЫЦЬ ХЕЛІКАБАКТАР І ПРАВІЛЬНА ХАРЧАВАЦЦА

Як папярэдзіць хваробы органаў стрававання

Няма на зямлі ніводнага чалавека, які хоць раз у жыцці не адчуў боль у жываце. Чаму ён баліць? Не адну старонку зойме пералік гэтых прычын. І часам нават спецыялісту не заўсёды лёгка вызначыць пры першай сустрэчы, з-за чаго ўзніклі болі ў яго пацыента. Лідарамі сярод хвароб стрававальнай сістэмы з'яўляюцца запаленні стрававода (эзафагіт), страўніка (гастрыт), печані (гепатыт), падстраўнікавай залозы (панкрэатыт), жоўцевага пузыра (халецыстыт), тонкай, тоўстай і прамой кішак (энтэрыт, каліт і практыт). Аказваецца, многіх хвароб можна пазбегнуць. Якіх правілаў дастаткова для гэтага прытрымлівацца? Ці існуе алергія на глютэн? Ці можна заразіцца гастрытам і ці ставіць такі дыягназ без глытання зонда? Як на стрававання ўплывае стрэс? З якімі сімптомамі да ўрача варта звяртацца неадкладна? Пра гэта і іншае расказалі спецыялісты.

ФАКТАРЫ РЫЗЫКІ: НЯПРАВІЛЬНАЕ ХАРЧАВАННЕ, НЕКАТОРЫЯ ЛЕКІ, АЛКАГОЛЬ...

— Захворванні органаў стрававання характарызуюцца вялікай распаўсюджанасцю і шырокім спектрам паталогій. Гэта абумоўлена мноствам фактараў, што выклікаюць захворванні. А таксама значнымі асацыяцыямі розных аддзелаў стрававальнай сістэмы, кожны з якіх мае сваё асяроддзе і свае фактары рызыкі, — расказвае **прафесар кафедры агульнай урачэбнай практыкі з курсам герыятрыі БелМАПА Наталля СІЛІВОНЧЫК.**

Адны захворванні, як правіла, функцыянальныя, сустракаюцца даволі часта. Найперш гэта гастраэзафагеальная рэфлюксная хвароба (яна развіваецца з прычыны закіду (рэфлюксу) у стрававод са страўніка салянай кіслаты або дуадэнальнага змесціва (жоўці і сакрэту падстраўнікавай залозы). А таксама язвы і эрозіі страўніка і дванаццаціперснай кішкі. Іншыя захворванні — як правіла, спадчынныя, аўтаімунныя, — рэгіструюцца даволі рэдка.

Распаўсюджанасць у нашай краіне захворванняў органаў стрававання ў разліку на 100 тысяч чалавек наступная: у дзяцей яна складае 7 600, у падлеткаў — 9 500, у дарослых крыху больш за 8 тысяч, у пажылых — 10,5 тысячы. Сярод прычын смяротнасці гастраэнтэралагічныя хваробы стаяць на чацвёртым месцы. А значыць, маюць невялікі працэнт, але гэта цяжкія захворванні, у асноўным цырозы печані і іх ускладненні.

Трэба адзначыць, што сённяшнія метады візуалізацыі, лабараторнай дыягностыкі дазваляюць лепш дыягнаставаць захворванні, якія раней не выяўляліся, і, адпаведна, лепш падбіраць метады лячэння.

А многія захворванні ўвогуле можна папярэдзіць. Для гэтага патрабуецца здаровае і рэгулярнае харчаванне, акрамя таго, варта пазбягаць рызыкоўных палавых паводзін (як фактару перадачы парэнтэральных вірусных гепатытаў), прыёму некаторых лекаў, перш за ўсё аспірыну і нестэроідных супрацьзапаленчых сродкаў, а таксама сродкаў для нарошчвання мышачнай масы. Небяспеку тоіць і алкаголь, які з'яўляецца фактарам рызыкі захворванняў печані і падстраўнікавай залозы. Каб працэс стрававання ішоў правільна, важна прытрымлівацца рэжыму працы і адпачынку, добра спаць.

Алкаголь не найлепшым чынам уплывае на страўнік і асабліва печань. Пры працяглым яго ўжыванні наступствы могуць быць самыя сумныя.

— Кантынгент шпіталізаваных апошнім часам змяніўся, — адзначае **дацэнт 2-й кафедры ўнутраных хвароб БДМУ, кандыдат медыцынскіх навук Валянціна КУРЧАНКОВА**. — Яны паступаюць у асноўным па хуткай дапамозе, з цяжкімі хваробамі. Часта гэта печань з трансфармацыяй у цыроз. Назіраецца значнае амаладжэнне пацыентаў, якія пайшлі па гэтым шляху. Дзеля справядлівасці адзначу, што цяпер моладзь вядзе больш здаровы лад жыцця, не ўжываючы алкаголь. Але тыя, хто да нас трапляе, маюць ужо комплекс хвароб у 30 гадоў і нават раней. Пасля таго як печань перастае працаваць і пераўтвараецца ў злучальную тканку, функцыі яе згасаюць, і гэта адбіваецца на ўсім арганізме.

ЦІ МОЖНА ЗАРАЗІЦЦА ГАСТРЫТАМ?

Так, дакладней, заразіцца можна бактэрыяй групы Хелікабактар пілоры, якая і выклікае гастрыт.

— Хелікабактар пілоры, якая жыве ў піларычным аддзеле страўніка, у 100 разоў больш актыўная за стрыптакок і стафілакок. Яна злушчвае эпітэлій, таму ў пацыентаў часта назіраюцца эразіўныя працэсы. Вядома даследаванне з дзвюма групамі пацыентаў: у адной праводзілася эрадыкацыя (тэрапія пры язве і гастрыце страўніка, накіраваная на знішчэнне хелікабактар пілоры), у другой — не. Праз 10 гадоў высветлілася, што ў тых, каму праводзілася лячэнне, значна ніжэйшы працэнт узнікнення злаякасных хвароб у страўніку... Сапраўды, бактэрыя хелікабактар перадаецца праз посуд, кубкі, сталовыя прыборы, і пры яе выяўленні ў аднаго члена сям'і варта абследаваць усіх астатніх. Атрымаецца больш танна, калі ўсе разам абследаваны і пралечаны, — тлумачыць Валянціна Курчанкова.

ЦІ МОЖНА ВЫЗНАЧЫЦЬ ГАСТРЫТ БЕЗ АБСЛЕДАВАННЯЎ?

— Нельга, — адзначае Наталля Сілівончык. — Гэта марфалагічнае паняцце. І толькі тады, калі пацыенту выканаюць эндаскапію, атрымаюць кавалачак тканкі і марфолаг яго ацэніць, можна ставіць дыягназ «гастрыт».

ШТО РАБІЦЬ ПРЫ ПЯКОТЦЫ?

— Часта дастаткова выпіць вады, малака, з'есці марожанае, калі гэта разавая сітуацыя, — раіць Наталля Сілівончык. — У аптэках прадаюцца безрэцэптурныя прэпараты — простыя, для сітуацыйнага прыёму. Такія спосабы добрыя, калі пякотка ўзнікае аднаразова. Калі яна перыядычна паўтараецца, трэба прайсці гастраэндаскапію.

ЦІ ІСНУЕ НЕПРЫМАННЕ ГЛЮТЭНУ?

Глютэн — гэта бялок пшаніцы. Усяго ў ёй утрымліваецца каля 300 бялкоў, і 38 з іх лічацца алергеннымі. Сёння ёсць магчымасці вызначыць адчувальнасць да глютэну.

— Ёсць група пацыентаў, у якіх маецца алергія на глютэн — на гэтыя 38 бялкоў і іх спалучэнні. Яшчэ яе называюць цэліякіяй. У апошнія дзесяцігоддзе вылучылі групу пацыентаў, у якіх нецэліякавая адчувальнасць да глютэну (сіндром, які характарызуецца наяўнасцю кішэчных і пазакішэчных сімптомаў на фоне спажывання ежы з глютэнам у асоб, якія не пакутуюць на цэліякію або алергію на пшаніцу). Гэта пэўная замаскіраваная сімптаматыка падобнасці з боку кішэчніка — уздуцце, паколванне, болі, паслабленне стулу, зніжэнне вагі. Ёсць цэлыя панэлі, якія вызначаюць алергічную настроенасць арганізма да бялкоў пшаніцы, — звяртае ўвагу Валянціна Курчанкова. — Алергія і выстаўленне дыягназу пачынаецца, як правіла, у дзяцінстве, калі бацькі высвятляюць, чаму дзіця худзее, чаму дрэнна сябе адчувае. Там могуць быць і скурныя праявы, і эндакрынныя, і неўралагічныя.

Аднак ёсць і добрыя навіны — вельмі часта з узростам дзіця «перарастае» гэту алергію.

ЯК СТРЭС УПЛЫВАЕ НА СТРАВАВАННЕ?

— Пры стрэсе страваванне мусіць замерці, бо ў гэты час працуе мозг. Гэтак жа, як падчас нагрузкі — мышцы. Таму падчас стрэсу лепш адпачыць і падрыхтаваць сябе да прыёму ежы, які мусіць адбывацца ў спакойным стане, — раіць Наталля Сілівончык.

ЯК СПРАВІЦЦА З ЦЯЖАРАМ У СТРАЎНІКУ?

Цяжар у страўніку — часты сімптом як падчас свят, так і пасля іх. Калі ў вас няма ўстаноўленых хвароб, і гэта разавая сітуацыя, то варта проста абмяжаваць прыём ежы. Часта гэтага дастаткова.

Многія з нас, успамінаючы рэкламу вядомых ферментных прэпаратаў, лічаць абавязковым пры цяжары ў страўніку прыняць іх. Пры гэтым лічаць, што гэтыя таблеткі дапамогуць не набраць вагу пасля багатага застолля.

— Ферменты прымаюць для таго, каб усё добра пераправілася і ўсмакталася. Калі чалавек пераеў і не хоча папраўіцца, паляпшаць страваванне не зусім правільна. Ферментныя прэпараты эпізадычна можна прымяняць, але гэта не дапамагае зменшыць масу цела, — тлумачыць Наталля Сілівончык.

У ЯКІХ ВЫПАДКАХ ЗВЯРТАЦЦА ДА ЎРАЧА?

Востры боль у жываце, выражаная рвота і дыярэя, рэзкае ўздуцце жывата — нагоды неадкладна ісці да доктара.

— Нашы пацыенты часта здзіўляюцца, што пры абследаванні ў іх не выяўлена ніякіх захворванняў, а скаргі пры гэтым ёсць. Мы гэта называем функцыянальнымі расстройствамі страўніка-кішачнага тракту. Гэта найбольш частая паталогія і прычына звароту па кансультацыю, — адзначае Наталля Сілівончык. — Але за такімі скаргамі можа пачынацца дэбют захворвання. Яму спрыяюць і перакосы ў харчаванні: шмат салодкага, мясной ежы. Гэта можа шкодзіць рабочае кішэчніка, знішчаць флору, выклікаць загазаванасць. Таму важна своечасова абследавацца і прытрымлівацца далейшых рэкамендацый урача.

Варта ведаць

ЯК ПРАВІЛЬНА ПАДРЫХТАВАЦЦА ДА АНАЛІЗУ КРЫВІ

Самы часты ў свеце аналіз, на які адпраўляюць ледзь не пры кожнай хваробе, гэта аналіз крыві. Урачы просяць не есці, не курыць, не жаваць жуйку і не выпіваць пару дзён да працэдуры. Ці праўда, што можна не катаваць сябе галадоўкай перад візітам на аналізы? Ці трэба здаваць кроў, калі нічога асабліва не турбуе?

Дык ці ёсць сэнс здаваць кроў нашча, або ўсё ж можна перад гэтым перакусіць? І ў тым, і ў другім выпадку большасць паказчыкаў акажацца амаль аднолькавымі, аднак у крыві, здадзенай пасля ежы, паказчыкі гемаглабіну, мачавой кіслаты і ліпазы будуць вышэйшымі. Праўда, усе тыя ваганні малаважныя, яны змяняюцца на працягу дня незалежна ад прыёму ежы.

А вось узровень глюкозы пасля сняданку падскочыць настолькі моцна, што «вылеціць» за межы нормы. Калі такія вынікі трапяць ў рукі доктара, ён будзе вымушаны паставіць дыягназ «цукровы дыябет». А яшчэ ў сываратцы знізіцца ўзровень гармону картызолу.

Каб вынікі аналізаў былі дакладнымі, з вечара нельга налягаць на тлустае і салодкае, а раніцай нельга ўжываць нават жавальную гумку, не кажучы пра бутэрброды. Аналізы могуць быць ілжывымі, калі здаваць кроў увечары. А калі прапусціць чарачку, гэта паўплывае на абменныя працэсы ў печані. Нават заняткі спортам лепш выключыць.

Многія прэпараты ўплываюць на склад крыві. Пасля рэнтгену і фізіятэрапіі кроў не здаюць некалькі дзён. Пасля фізічных нагрузак павялічваецца колькасць лейкацытаў і нейтрафілаў, якія могуць паказваць, што ў пацыента, напрыклад, ангіна. Таму перад здачай крыві трэба 20 хвілін адпачыць. Гэта лепш, чым здаваць кроў другі раз.

Дарэчы, кроў з пальца ў пацыентаў бяруць радзей, чым з вены.

Капілярная кроў прыдатная пераважна для агульнага аналізу, для падліку эрытрацытаў, трамбацытаў, лейкацытаў. Вянозная кроў дазваляе зрабіць большы спектр даследаванняў, вывучыць біяхімічныя параметры: агульны бялок, крэацінін, білірубін, ацаніць узровень алергенаў, антыцелаў.

Дык ці трэба ўсё ж здаваць аналіз крыві, калі нешта турбуе? Безумоўна. Нават агульны аналіз крыві для дасведчанага доктара вельмі інфарматыўны. Ён паказвае, як ажыццяўляецца абмен жалеза, вітамінаў групы В, што адбываецца з імунітэтам, ці ёсць у арганізме хранічная вірусная нагрузка. Біяхімічны аналіз крыві таксама многае можа расказаць — у тым ліку пра работу печані, яе эфектыўнасць і стан іншых органаў стрававання.

ТАЯМНІЦЫ І АДКРЫЦЦІ

Пласты гісторыі

Авакада дапамаглі

Выяўлены новы «Стоўнхэндж» узростам 7,5 тысячы гадоў

Археолагі знайшлі старажытны комплекс са стаячымі камянямі накшталт Стоўнхэнджа на паўднёвым захадзе Іспаніі. Знаходка была зроблена на ўчастку, які збіраліся расчысціць пад вырошчванне авакада, паведаміў партал Live Science.

«Падобныя вертыкальна ўстаноўленыя маналіты ў Еўропе называюць словам «менгір», утвораным, як мяркуецца, ад кельцкага слова «камень». Комплекс, які складаецца з некалькіх тысяч асобных камянёў, размясціўся на плошчы каля 600 гектараў на вяршыні і па баках невялікага ўзгорка», — гаворыцца ў публікацыі.

Адзначаецца, што некаторыя з найбольш вялікіх камянёў стаяць асобна. Іншыя ўтвараюць сабой колы, лінейныя рады і іншыя складаныя структуры. Акрамя таго, шэраг камянёў утварае крытыя грабніцы, вядомыя як дальмены, а таксама іншыя рытуальныя збудаванні. Іх дакладнае прызначэнне трэба будзе высветліць вучоным.

Па здагадках археолагаў, частка збудаванняў магла прызначацца для пахавання мёртвых. Аднак якія-небудзь чалавечыя астанкі на месцы комплексу не знойдзены. Навукоўцы дапускаюць, што косткі маглі цалкам спарахнець з-за вельмі высокай кіслотнасці глебы ў гэтай мясцовасці.

Тэхналогіі будучыні

Узмацніць міграцыю ізатопа

Знойдзены спосаб ачысткі балотных лугоў ад радыяцыі

Расійскія навукоўцы вынайшлі эфектыўныя метады ачысткі балотных паш ад радыеактыўнага бруду. Пра гэта распавялі РІА «Навіны» ў Міністэрстве навукі і вышэйшай адукацыі РФ.

Метады распрацоўвалі супрацоўнікі падведамаснага Мінадукнавукі Расіі Інстытута геахіміі і аналітычнай хіміі імя Вярнадскага сумесна з Усерасійскім навукова-даследчым інстытутам радыялогіі і аграэкалогіі.

Эксперты вывучылі асаблівасці размеркавання радыеактыўнага цэзію-137 чарнобыльскага паходжання ў глебах паш Навазыбкаўскага раёна Бранскай вобласці. У ходзе даследаванняў яны выявілі, што значная частка гэтага ізатопа да цяперашняга часу знаходзіцца ў верхніх пластах глеб, не пранікаючы глыбей.

«На аснове вынікаў даследавання мы прапанавалі аграмеліярацыйныя мерапрыемствы, накіраваныя на ўзмацненне мінералізацыі арганічнага азоту. Гэта прывядзе да ўзмацнення вертыкальнай міграцыі радыецэзію і паскарэння працэсаў ачышчэння ад радыенукліду верхніх кораненаселеных пластоў», — патлумачыла старшы навуковы супрацоўнік лабараторыі геахіміі вугляроду Інстытута геахіміі і арганічнай хіміі імя Вярнадскага Ірына Канаплёва.

Аўтары работы прапанавалі ўвільгатняць сухія тарфянікі, уносіць у кіслотныя глебы вапнавыя, а таксама азотныя ўгнаенні ў выглядзе соляў амоніію і рэчываў, якія падаўляюць нітрыфікацыю.

Каго мы бачым!

Рэкардсмен-гарлачык

Від гіганцкіх вадзяных лілей «хаваўся» навідавоку

Новая расліна з'яўляецца сусветным рэкардсменам па велічыні гарлачыка з лісцем шырынёй больш за тры метры. Навуковыя супрацоўнікі Каралеўскіх батанічных садоў у К'ю (Лондан, Вялікабрытанія) выявілі новы від гіганцкай вадзяной лілеі. Аб гэтым піша ВВС.

Характэрна, што велізарная расліна хавалася навідавоку каля 177 гадоў — яна захоўвалася ў архівах батанічнага саду і расла ў радзе водных калекцый, але была памылкова ідэнтыфікавана як іншы від. Цяпер падрабязнае навуковае даследаванне паказала, што гэта новы від.

Новы від лілеі атрымаў назву Victoria boliviana — у гонар Балівіі, дзе яна расце ў адзіным вадаёме ў частцы рачной сістэмы Амазонкі.

Садоўнік Карлас Магдалена, адзін з вядучых сусветных экспертаў па вадзяных лілеях, даўно падазраваў, што гэтая расліна адрозніваецца ад двух іншых вядомых гіганцкіх відаў — Victoria amazonica і Victoria cruziana. Таму навукоўцы з Балівіі падарылі К'ю насенне.

«Гэта азначала, што мы зможам вырошчваць яго разам з двума іншымі відамі ў сапраўды такіх жа ўмовах. Як толькі мы гэта зрабілі, змаглі вельмі выразна ўбачыць, што кожная асобная частка расліны была зусім іншай», — растлумачыў батанік.

Біялогія з анатоміяй

Незалежнасць катоў — міф?

Гадаванцы разумеюць, 'калі вы звяртаецеся да іх

Французскія навукоўцы высветлілі, што хатнія кошкі не толькі пазнаюць голас гаспадара, але і разумеюць, калі ён звяртаецца менавіта да іх. Даследчыкі зрабілі выснову, што размовы пра незалежнасць катоў — міф, насамрэч яны фарміруюць трывалыя сацыяльныя сувязі з людзьмі.

Падчас эксперымента кошкам давалі праслухаць запісы галасоў як іх гаспадароў, так і незнаёмых людзей. Пры гэтым у адным выпадку гаспадар камунікаваў з іншымі людзьмі, а ў іншым — непасрэдна з кошкай. Тое ж самае датчыцца і незнаёмцаў. Аказалася, што кошкі актыўней за ўсё рэагуюць (у іх пашыраюцца зрэнкі, а вушы паварочваюцца ў бок крыніцы гуку), калі да іх звяртаецца гаспадар. На словы незнаёмцаў яны не зважаюць у любым выпадку. Калі гаспадар размаўляе з іншым чалавекам, актыўнасць ёсць, але менш выразная, чым у выпадку зносін з гадаванцам.

У даследаванні ўдзельнічала 16 катоў. Пры гэтым выразна выказвалі зацікаўленасць у гаспадару дзесяць з іх. Выбарка невялікая, ды і рэакцыя была не ва ўсіх гадаванцаў. Тым не менш, навукоўцы сваім даследаваннем задаволеныя і паабяцалі яго прадоўжыць.

Вось у чым справа!

З дапамогай воднай стыхіі

Раскрыта адна з загадак будаўніцтва егіпецкіх пірамід

Згодна з новым даследаваннем, цяпер перасохлы рукаў Ніла дапамог пабудаваць егіпецкія піраміды. Навукоўцы пацвердзілі даўнюю тэорыю аб тым, што старажытным егіпцянам удалося пабудаваць масіўныя піраміды Гізы тысячы гадоў таму дзякуючы воднай стыхіі. Пра гэта сведчаць новыя звесткі, атрыманыя ў выніку даследаванняў, праведзеных навукоўцамі з універсітэта Экс-Марсэль, піша CNN.

У прыватнасці, пры дапамозе даных палеаэкалагаў навукоўцы змаглі ўзнавіць, як магла выглядаць рака Ніл у Егіпце на працягу апошніх 8000 гадоў.

Яны вызначылі, што будаўнікі пірамід, верагодна, скарысталіся «цяпер неіснуючым» рукавом ракі Ніл для перавозкі будаўнічых матэрыялаў. У прыватнасці, ранейшыя водныя ландшафты і больш высокія ўзроўні рэк каля 4500 гадоў таму садзейнічалі будаўніцтву комплексу пірамід Гізы.

Так, Вялікая піраміда Гізы, таксама вядомая як Піраміда Хеопса, вышынёй каля 230 метраў, была пабудавана ў 2600 годзе да нашай эры. Яна складаецца з 2,3 мільёна каменных блокаў агульнай масай 5,75 мільёна тон.

Навукоўцы даўно меркавалі, што старажытныя егіпцяне, верагодна, выкарыстоўвалі былыя часткі Ніла для перамяшчэння тон вапняку і граніту, неабходных для будаўніцтва гіганцкіх збудаванняў. Цяперашнія водныя шляхі Ніла сышлі занадта далёка ад месца пірамід, каб іх можна было выкарыстоўваць.

Гэтае тлумачэнне, вядомае як гіпотэза «комплексу рачнога порта», сцвярджае, што старажытныя егіпецкія інжынеры пралажылі невялікі канал ад піраміды да рукава Ніла ўздоўж заходняга краю поймы і паглыбілі басейны да дна ракі. Па словах даследчыкаў, штогадовыя паводкавыя воды функцыянавалі як гідраўлічны пад'ёмнік, дазваляючы ім перамяшчаць масіўныя каменныя блокі на будаўнічую пляцоўку.

Аднак, па словах даследчыкаў, да гэтага часу ў навукоўцаў не было дакладнага разумення таго, якія менавіта ландшафты былі задзейнічаны. Выкарыстоўваючы камбінацыю метадаў для рэканструкцыі старажытнай поймы Ніла, даследчая група выявіла, што егіпецкія інжынеры маглі скарыстацца цяпер перасохлым рукавом Ніла Хуфу для перавозкі будаўнічых матэрыялаў на месца пірамід Гізы.

Свежыя звесткі паказалі, што раён Хуфу квітнеў у першай палове перыяду Старажытнага царства Егіпта, прыкладна з 2700 да 2200 года да нашай эры, калі, верагодна, і адбылося будаўніцтва трох асноўных пірамід: падчас праўлення фараонаў Хеопса, Хефрэна і Менкаура ў рукаве ўсё яшчэ быў дастатковa высокі ўзровень вады, каб старажытныя інжынеры маглі перамяшчаць вялізныя каменныя блокі і будаваць велічныя піраміды.

Сяргей СТАРЫНАЎ.

Фота з адкрытых крыніц.

КНІГІ БЕЛАРУСКІХ ПІСЬМЕННІКАЎ ПАЕХАЛІ ВА УЗБЕКІСТАН

У Саюзе пісьменнікаў Беларусі адбылася перадача невялікай бібліятэкі твораў членаў грамадскага аб'яднання ў фонды Нацыянальнай бібліятэкі Узбекістана імя Алішэра Наваі.

Падарунак прыняў Часовы Павераны Рэспублікі Узбекістан у Рэспубліцы Беларусь Рахматула НАЗАРАЎ. У падборку ўвайшлі кнігі сучасных паэтаў і празаікаў — Тамары КРАСНОВАЙ-ГУСАЧЭНКІ, Алеся КАЖАДУБА, Івана САБІЛЫ, Юрыя ІВАНОВА, які не так даўно пайшоў з жыцця, Анатоля АЎРУЦІНА, Людмілы КЕБІЧ, іншых паэтаў і празаікаў. Дадзеныя выданні пабачылі свет у серыі выдавецтва «Харвест» — «Бібліятэка Саюза пісьменнікаў Беларусі».

— Спадзяюся, што гэтыя кнігі стануць асновай фарміравання беларускага аддзела ў сценах Нацыянальнай бібліятэкі Узбекістана імя Алішэра Наваі, — занзначыў **старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі Алесь КАРЛЮКЕВІЧ**, перадаючы падборку ўзбекскаму дыпламату. — Важна, каб творы нашых беларускіх калег убачылі ўзбекскія пісьменнікі, перакладчыкі, даследчыкі літаратурных сувязяў і проста чытачы, якія хацелі б ведаць, як развіваецца сучасная літаратура ў Беларусі.

— Будзем спадзявацца, што рух стане двухбаковым, і ў найбліжэйшы час свае кнігі на рускай мове, а, можа быць, і на роднай узбекскай у Беларусь перададуць пісьменнікі з Ташкента, — заўважыў Рахматула Назараў. — Гэта яшчэ важна і таму, што прадстаўнікі нашай дыяспары будуць ведаць, дзе ў Беларусі можна знайсці кнігі на роднай мове.

Сяргей ШЫЧКО.

НА СТАРОНКАХ МАРЫЙСКАГА ЧАСОПІСА

Толькі што ў Беларусь трапіў 12-ы нумар марыйскага грамадска-палітычнага і літаратурна-мастацкага часопіса «Ончыко» («Уперад»), які выдаецца ў Іошкар-Але накладам 1300 асобнікаў.

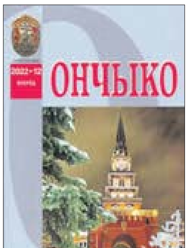

На працягу некалькіх гадоў выданне не прапануе па тры-чатыры публікацыі твораў паэтаў і празаікаў Беларусі ў перакладзе на марыйскую мову. Вось і летась у першым, шостым і дванаццатым нумарах «Ончыко» знайшлося месца беларускім старонкам. Надрукаваны чатыры вершы народнага паэта Беларусі Янкі Купалы ў перакладах Генадзя Ояра. Два апавяданні Валерыя Казакова пераклаў Б. Шамыеў. Змешчаны ў «Ончыко» артыкул Алеся Карлюкевіча, прысвечаны санкт-пецярбургскаму настаўніку Янкі Купалы — Льву Клейнбарту. А ў дванаццатым нумары — сумесны артыкул А. Карлюкевіча і марыйскага празаіка, драматурга, перакладчыка Юрыя Салаўёва «Марыйскія паэты — у баях за Беларусь», у якім расказваецца пра марыйскіх творцаў Мансура Гаязава, Барыса Данілава, Макса Майна.

— Мы лічым, што трэба як мага шырэй прадстаўляць беларускую літаратуру нашым марыйскім чытачам, — пераканаyы перакладчык Юрый Салаўёў. — Нам вельмі хацелася б, каб увага да творчасці беларускіх песняроў была сістэмнай. Спадзяюся, што на гэты заклік адгукнецца марыйская літаратурная моладзь.

Мікола БЕРЛЕЖ.

Центр Промышленной Оценки

• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. УНП 191021390
Продавец	Минское областное потребительское общество, г. Минск, ул. Бровки, 24. УНП 600037767
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 4б. УНП 191224638 – **www.ipmtorgi.by**

Предмет повторного электронного аукциона, назначенного на 24.01.2023

Лот № 1

Магазин № 1 (общ. пл. 127,2 кв. м, инв. № 600/С-132938, составные части: пристройка, склад, уборная).
Адрес: **Минская обл., Минский р-н, Щомыслицкий с/с, аг. Озерцо, ул. Центральная.** ***Сведения о земельном участке*:** пл. 0,0885 га, предоставлен на праве аренды (срок действия по 04.04.2041) для обслуживания здания магазина № 1

Начальная цена лота № 1 с НДС 20 % – 160 775,52 бел. руб.
(снижена на 67 %)

Лот № 2

Столовая (общ. пл. 282,8 кв. м, инв. № 600/С-117001, составные части: три пристройки). Адрес: **Минская обл., Минский р-н, Самохваловичский с/с, аг. Самохваловичи, пер. Калинина, д. 36.**
Сведения о земельном участке: пл. 0,0659 га, предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания здания столовой

Начальная цена лота № 2 с НДС 20 % – 192 060,00 бел. руб.
(снижена на 60 %)

Лот № 3

Кафе «Хельсинки» (общ. пл. 768,1 кв. м, инв. № 602/D-35365).
Адрес: **Минская обл., Пуховичский р-н, г. Марьина Горка, ул. Новая Заря, 34А-2. Обременения:** договор аренды сроком действия до 31.07.2023

Начальная цена лота № 3 с НДС 20 % – 709 560,32 бел. руб.
(снижена на 10 %)

Лот № 4

Административное здание (общ. пл. 1079,3 кв. м, инв. № 630/С-54835). Адрес: **Минская обл., Молодечненский р-н, г. Молодечно, ул. Молодёжная, 12.** ***Сведения о земельном участке:*** пл. 0,1244 га, предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для содержания и обслуживания администрат. здания

Начальная цена лота № 4 с НДС 20 % – 550 800,00 бел. руб.
(снижена на 50 %)

Лот № 5

Магазин № 13 (общ. пл. 234,7 кв. м, инв. № 600/С-132848; составные части и принадлежности: пристройка, крыльцо. **Адрес: Минская обл., Минский р-н, Щомыслицкий с/с, д. Городище.**
Сведения о земельном участке: пл. 0,2073 га, предоставлен продавцу на праве аренды (срок действия по 24.02.2041) для обслуживания здания магазина № 13.
Ограничения (обременения) прав: охранная зона линии электропередачи напряжением до 1000 В (пл. 0,0055 га), охранная зона отдыха «Птичь», водоохран. зона вне прибреж. полосы ручья № 9

Начальная цена лота № 5 с НДС 20 % – 132 755,57 бел. руб.
(снижена на 30 %)

Лот № 6

Магазин (общ. пл. 151,2 кв. м, инв. № 602/D-30858). Адрес: **Минская обл., Пуховичский р-н, Шацкий с/с, д. Габриелевка, 15А-2**

Начальная цена лота № 6 с НДС 20 % – 34 620,43 бел. руб.
(снижена на 15 %)

Лот № 7

Магазин (общ. пл. 158,3 кв. м, инв. № 602/С-13806). Адрес: **Минская обл., Пуховичский р-н, Руденский с/с, д. Анетово, ул. Цветочная, 20А.**
Сведения о земельном участке: пл. **0,0719** га, предоставлен продавцу на праве аренды (срок действия по 29.06.2032) для обслуживания здания специализир. розничн. торговли

Начальная цена лота № 7 с НДС 20 % – 25 972,39 бел. руб.
(снижена на 15 %)

Лот № 8

Магазин № 55 (общ. пл. 138,5 кв. м, инв. № 600/С-137501, составные части: подвал, две пристройки, вход в подвал, крыльцо). Адрес: **Минская обл., Минский р-н, Крупицкий с/с, д. Каралино.**
Сведения о земельном участке: пл. 0,0932 га, предоставлен на праве аренды (срок действия по 12.12.2041) для обслуживания здания магазина № 55. Ограничения (обременения) прав: зона санит. охраны водных объектов, используемых для питьевого водоснабжения (3 пояс).
Обременения: договор аренды сроком действия до 31.03.2023

Начальная цена лота № 8 с НДС 20 % – 85 153,72 бел. руб.
(снижена на 15 %)

Лот № 9

Здание магазина № 51 (общ. пл. 202,8 кв. м, инв. № 600/С-163556, составные части: пристройка, сарай).
Адрес: **Минская обл., Минский р-н, Юзуфовский с/с, аг. Юзуфово, ул. Юбилейная, 5.** ***Сведения о земельном участке*:** пл. 0,1445 га, предоставлен на праве аренды (срок действия по 20.12.2117) для обслуживания здания магазина № 51. Ограничения (обременения) прав: водоохранные зоны рек и водоемов, охран. зоны электрич. сетей (до 1000 Вт, 0,0150 га)

Начальная цена лота № 9 с НДС 20 % – 171 600,00 бел. руб.

Лот № 10

Магазин (общ. пл. 63,7 кв. м, инв. № 602/С-50877). Адрес: **Минская обл., Пуховичский р-н, Туринский с/с, д. Подбережье, 1В**
Сведения о земельном участке: пл. 0,0240 га, предоставлен продавцу на праве аренды (срок действия по 25.08.2043) для обслуживания магазина

Начальная цена лота № 10 с НДС 20 % – 8 661,37 бел. руб.

Предыдущие извещения о проведении торгов опубликовано в газете «Звязда»: по лотам №№ 1–9 – 28.10.2022, по лоту № 10 – 02.12.2022

Дата и время начала и окончания электронных торгов по лотам №№ 1–10: 24.01.2023 с 13.00 до 14.00.
Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов.
Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 23.01.2023 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by

Предмет электронного аукциона, назначенного на 14.02.2023

Лот № 11

Магазин (назначение – здание специализированное розничной торговли, общ. пл. 144,7 кв. м, инв. № 602/С-13792).
Адрес: **Минская обл., Пуховичский р-н, Пуховичский с/с, д. Затитова Слобода, ул. Центральная, д. 135Б**
Сведения о земельном участке: пл. **0,0566** га, предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для содержания и обслуживания здания магазина. Ограничения (обременения) прав: водоохранная зона р. Свислочь.
Обременение: договор аренды сроком действия до 31.03.2023

Начальная цена лота № 11 с НДС 20 % – 47 500,00 бел. руб.

Дата и время начала и окончания электронных торгов по лоту № 11: 14.02.2023 с 13.00 до 14.00.
Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов.
Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 13.02.2023 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», г. Минск, БИК BELBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати)** календарных дней после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения и оформления участия в электронных торгах

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by. Ответственность участника аукциона, его права и обязанности, **штрафные санкции** прописаны в **соглашении** о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Данное соглашение является договором присоединения и размещается на странице лота во вкладке «Документы» по адресу: www.ipmtorgi.by. Страница лота по указанному адресу содержит также информацию о типе торгов и общих правилах их проведения. Победителем аукциона признается участник, предложивший максимальную цену

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить установленное вознаграждение по лотам №№ 1–9 – 4 %, по лоту № 10 – 7 %, по лоту № 11 – 6 % от цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за один день до наступления даты проведения аукциона

Контактные телефоны: +375 17-373-21-33; +375 (44) 704-92-06
E-mail: auction@cpo.by

Извещение о проведении **01 февраля 2023 года** повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5»

Предмет торгов	
Здание весовой АБЗ «Заславль» общей площадью 29,2 кв. м, инв. № в ЕГРНИ 600/С-122807 (составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание весовой АБЗ «Заславль» с навесом 1, забором а1, металлическим ограждением площадки для стоянки автомобилей а2, асфальтная площадка на АБЗ «Заславль» а3, технологическая площадка по хранению и обработке материалов а4)	
Сведения о земельном участке: площадь – 2,2169 га, кадастровый номер – 623650100001005211	
Местонахождение: Минская обл., Минский р-н, г. Заславль, ул. Заводская, 17/1	Сумма задатка: 119 363,00 бел. руб.
Начальная цена: 1 193 630,40 бел. руб. с учетом НДС	Обременение: аренда

Продавец имущества: ОАО «ДСТ № 5», г. Минск, ул. Лукьяновича, 4-253.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст. ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также при необходимости иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на расчетный счет № BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, БИК BLBBBY2X, кодификатор назначения платежа – 40901, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежного документа о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Торги проводятся **01 февраля 2023 года в 12.30** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются **с 11.01.2023 по 30.01.2023** включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. По вопросу осмотра объекта следует обращаться по телефону (017) 388-43-21.

Телефоны для справок:
(017) 365-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(017) 388-43-21, (029) 179-23-02 (ОАО «ДСТ № 5»).

Извещение о проведении **01 февраля 2023 года** повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5»

Предмет торгов
Капитальное строение с инвентарным номером 600/С-130521 общей площадью 1862,8 кв. м (наименование: здание производственной базы; назначение: здание многофункциональное; составные части и принадлежности: трехэтажное из ж/б панелей и кирпича здание производственной базы); капитальное строение с инвентарным номером 600/С-165694 общей площадью 717,1 кв. м (наименование: склад-навес; назначение: сооружение специализированное складов, хранилищ; составные части и принадлежности: склад-навес А, площадка а1, ограждение а2, сеть электроснабжения Б, сеть водоснабжения В)
Сведения о земельном участке: площадь – 1,2993 га, кадастровый номер – 623650100001002871
Местонахождение: Минская обл., Минский р-н, г. Заславль, ул. Загородная, 1В, 1В/1
Начальная цена: 1 131 510,60 бел. руб. без учета НДС
Сумма задатка: 110 000,00 бел. руб.
Обременение: аренда

Продавец имущества: ОАО «ДСТ № 5», г. Минск, ул. Лукьяновича, 4-253.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10.

Условие торгов: Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст. ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также при необходимости иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на расчетный счет № BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, БИК BLBBBY2X, кодификатор назначения платежа – 40901, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежного документа о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Торги проводятся **01 февраля 2023 года в 11.30** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с **11.01.2023 по 30.01.2023** включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

По вопросу осмотра продаваемого имущества следует обращаться по телефону (017) 388-43-21.

Телефоны для справок:
(017) 365-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(017) 388-43-21, (029) 179-23-02 (ОАО «ДСТ № 5»).

ООО «СпецРеализация»

объявляет о проведении третьих повторных открытых торгов в форме аукциона по продаже имущества

ООО «ВикторияГарантСтрой»

(УНП 691756663, Витебская обл., Витебский р-н, г. Витебск, ул. Политехническая, д. 5, пом. 200/с-43012 (мансардный этаж)),

находящегося в процедуре экономической несостоятельности (банкротства)

***Дата и время проведения торгов*: 26 января 2023 года**.

Начало – 10.00. Заявки принимаются с 11 января 2023 года по 24 января 2023 года.

Место проведения торгов: г. Минск, просп. Победителей, 31-1, конференц-зал ОАО «Гостиница Планета».

Организатор торгов: ООО «СпецРеализация» (УНП 691842036, 223060, Минская обл., Минский р-н, Новодворский с/с, д. Большое Стиклево, д. 40, корп. 2, пом. 23, каб. 23-5), тел. 8 (029) 684-71-76.

Продавец: **ООО «ВикторияГарантСтрой» (УНП 691756663)** в лице антикризисного управляющего – директора ООО «Деловой консалтинговый центр» Е.А. Поповой.

Шаг торгов – 5 %. Задаток – 10 %. Подробная информация об имуществе, условиях торгов и порядке проведения размещена на интернет-сайтах http://bankrot.gov.by и http://www.specrealization.by/.

Контактный телефон для осмотра лота в рабочее время (с 9.00 до 17.00) +375296847176.

Сведения о предыдущих торгах:

РИУ «Издательский дом «Звязда», номер газеты 187 (29809) за 23.09.2022.

РИУ «Издательский дом «Звязда», номер газеты 217 (29839) за 04.11.2022.

РИУ «Издательский дом «Звязда», номер газеты 238 (29860) за 03.12.2022.

Центр Промышленной Оценки
• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. УНП 191021390
Продавец	ОАО «Белшина», г. Бобруйск, ш. Минское, 4. УНП 700016217
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 4б. УНП 191224638 (**www.ipmtorgi.by**)

Предмет электронных торгов

№ лота	Наименование	Начальная цена лота, бел. руб.
Лоты №№ 1, 2 (Могилевская обл., г. Бобруйск, ш. Минское)		
1	**Сборочный станок для производства автошин с посадочным диаметром 13, 14, 15 дюймов PCR/LTR 1+2** (инв. № 02662800298)	**1 241 412,34**
2	**Сборочный станок для производства автошин с посадочным диаметром 13, 14, 15 дюймов PCR/LTR 1+2,** г. в. 2004, инв. № 02662800299	**1 366 531,94**
Лоты №№ 3–31 (Могилевская обл., г. Кричев, ул. Трудовая, 1)		
3	**Линия автоматизир. для изготовления обуви из полимер. материалов, модель Л 2/6** (инв. № 517)	**33 485,51**
4–6	**Пресс вулканизац. для обуви 101082/Р1** (инв. № 428/1, 428/3, 428/5)	**1 782,36**
7–10	**Пресс вулканизац. для обуви 101082/Р22** (инв. № 430/2, 430/3, 430/4, 430/5)	**2 332,38**
11, 12	**Пресс вулканизац. для обуви 101082/Р1** (инв. № 444, 444/2)	**2 336,40**
13	**Автоклав** (инв. № 35802)	**14 131,91**
14	**Пресс для вулканизации высокой обуви 100368/Р1** (инв. № 1652)	**3 027,67**
15	**Пресс для вулканизации высокой обуви 100368/Р1** (инв. № 1652/1)	**62 080,27**
16–18	**Пресс для вулканизации высокой обуви 100368/Р1** (инв. № 1652/2, 1652/4, 1652/5)	**66 948,85**
19	**Пресс для вулканизации высокой обуви 100368/Р1** (инв. № 1652/3)	**70 093,19**
20, 21	**Пресс для вулканизации высокой обуви 100368/Р1** (инв. № 424, 424/1)	**51 482,24**
22–25	**Пресс для вулканизации высокой обуви 100368/Р1** (инв. № 426, 426/1, 426/2, 426/3)	**52 162,70**
26	**Пресс для вулканизации высокой обуви 100368/Р1** (инв. № 549)	**54 084,61**
27	**Пресс для вулканизации высокой обуви 100368/Р1** (инв. № 551)	**56 284,88**
28	**Пресс для вулканизации высокой обуви 100368/Р1** (инв. № 551/1)	**56 339,95**
29	**Пресс для вулканизации высокой обуви 100368/Р1** (инв. № 551/2)	**56 354,87**
30	**Каландр 5-валковый** (инв. № 456)	**3 231,42**
31	**Вырубная машина** (инв. № 546)	**5 142,06**

Начальная цена снижена по лоту № 1 на 40 %, по лотам №№ 15–31– на 30 %

Демонтаж, разборка, погрузка и транспортировка предмета аукциона проводятся за счет покупателя

Задаток **10 % от начальной цены предмета аукциона** перечисляется на р/с BY47BELB30120028500030226000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи	**10 (десять)** рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлены регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги» (ipmtorgi.by)

Победитель электронных торгов либо единственный участник торгов, согласившийся повысить начальную цену на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение **от 1 % до 10 % от итоговой цены лота**, указанных в информации об аукционе на сайте ipmtorgi.by, в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения торгов

Предыдущее извещение о проведении аукциона по лотам №№ 1, 3–31 опубликовано в газете «Звязда» 09.11.2022.

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за один день до наступления даты проведения аукциона

Дата и время начала и окончания электронных торгов: 14.02.2023 с 11.00 до 12.00.
Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов.
Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 13.02.2023 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» (ipmtorgi.by)

Контактные телефоны: +375 (17) 373-21-33; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by

ЗАО «БелБанкротАукцион»,

организатор торгов по продаже имущества **Бобруйское ОАО «Агромашсервис»** (УНП 700003471), объявляет о проведении **25.01.2023 г.** в 10.00 публичных торгов по адресу: г. Минск, ул. Гурского, д. 22б, комн. 501.

Перечень предметов торгов публично размещен по ссылке: https://bankrottorg.by/wp-content/uploads/2023/01/spisok-imushhestva-agromashservis.pdf

Перечень имущества и информация об условиях торгов размещены на сайте электронной торговой площадки bankrottorg.by.

Местонахождение имущества: г. Бобруйск, ул. Гоголя, д. 182.

Ознакомиться с предметом торгов можно в рабочее время, предварительно связавшись с контактным лицом по тел. +375 44 7485256.

Организатор торгов: ЗАО «БелБанкротАукцион», 220015, г. Минск, ул. Гурского, д. 22б, комн. 501; +375296083100; contact@bankrottorg.by.

Заявления на участие в торгах принимаются с 9.00 **11.01.2023** по 17.00 **24.01.2023** по адресу: г. Минск, ул. Гурского, д. 22б, комн. 501.

Затраты на организацию и проведение торгов составили: за размещение объявления о проведении торгов в базе данных ЕГРСБ – 480,00 бел. руб., публикация в СМИ – 331,86 бел. руб., стоимость размещения объявления в газете «Звязда» согласно счету-фактуре, за оценку – 350,00 бел. руб., аукционный сбор 3 % от цены реализации имущества без учета НДС (НДС 20 %).

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Аукцион состоится 30.01.2023 г. в 10.30 по адресу: г. Гродно, ул. Карла Маркса, д. 29, 4-й этаж, актовый зал.

Организатором аукциона является РУП «Белпочта»

в лице Гродненского филиала РУП «Белпочта»,

находящегося по адресу: г. Гродно, ул. Карла Маркса, 29.

На аукционе выставляется право заключения договора аренды недвижимого имущества

Лот № 1. Капитальное строение, здание отделения связи № 12, помещения на 2-м этаже, общей площадью 84,5 (69,4; 15,1) кв. м, расположенные по адресу: Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Рыбиновского, д. 24, срок аренды – 5 лет, начальная цена продажи – 357 руб. 01 коп., размер задатка – 357 руб. 01 коп., целевое использование – размещение офисов, под производственные цели (за исключением вредных производств), оказание услуг, осуществление торговли, под складские помещения;

Лот № 2. Изолированное помещение, нежилое помещение 7, помещения на 1-м этаже, общей площадью 53,3 (39,5; 5,6; 3,7; 1,5; 1,5; 1,5) кв. м, расположенные по адресу: Гродненская обл., г. Гродно, ул. Малыщинская, д. 5, пом. 7, срок аренды – 5 лет, начальная цена продажи – 225 руб. 19 коп., размер задатка – 225 руб. 19 коп., целевое использование – размещение офисов, под производственные цели (за исключением вредных производств), оказание услуг, осуществление торговли, под складские помещения.

Лот № 3. Изолированное помещение, нежилое помещение 7, помещение на 1-м этаже, площадью 42,9 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская обл., г. Гродно, ул. Малыщинская, д. 5, пом. 7, срок аренды – 5 лет, начальная цена продажи – 181 руб. 25 коп., размер задатка – 181 руб. 25 коп., целевое использование – размещение офисов, под производственные цели (за исключением вредных производств), оказание услуг, осуществление торговли, под складские помещения.

Размер задатка соответствует начальной цене и утверждается организатором аукциона.

Арендная плата устанавливается в соответствии с Положением о порядке определения размера арендной платы при сдаче в аренду капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, утвержденным Указом Президента Республики Беларусь от 29.03.2012 года № 150 «О некоторых вопросах аренды и безвозмездного пользования имуществом» (далее – Положение). При установлении коэффициента спроса от 0,5 до 3,0 включительно, применяется коэффициент 3,0.

Документы на участие в аукционе принимаются с 11.01.2023 г. по 27.01.2023 г. в рабочее время (с 8.30 до 17.15 по адресу: г. Гродно, ул. Карла Маркса, д. 29, 3 этаж, каб. 302, документы, поданные после 16.00 27.01.2023 г., не рассматриваются.

Порядок оформления участия в аукционе, а также порядок проведения аукциона определены Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров от 08.08.2009 г. № 1049 (с изменениями – постановление Совета Министров Республики Беларусь от 14.08.2021 г. № 465).

Для участия в аукционе лица, желающие участвовать в нем, подают его организатору заявление, заключают соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, на участие в аукционе с приложением следующих документов:

- документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении (р/с BY42AKBB30120000600064000000, ГОУ № 400 ОАО «АСБ «Беларусбанк», БИК AKBBBY2X, УНП 500826554, Гродненский филиал РУП «Белпочта»);
- копия документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования – для юридических лиц или индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь;
- копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения – для иностранных юридических лиц.

При подаче документов, указанных в части первой настоящего пункта:

- физическое лицо, в том числе индивидуальный предприниматель, желающие участвовать в аукционе, предъявляют документ, удостоверяющий личность;

представитель лица, желающего участвовать в аукционе, предъявляет:

- документ, удостоверяющий личность;
- доверенность, за исключением случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель;
- документ, подтверждающий полномочия руководителя юридического лица (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенную выписку из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы, подтверждающие полномочия), – если юридическое лицо представляет его руководитель;
- предоставляет копию платежного документа о перечислении задатка.

Копии документов представляются без нотариального засвидетельствования.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наивысшую цену за предмет аукциона. Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) в течение 3 рабочих дней со дня его проведения обязан в установленном порядке перечислить на субсчет арендодателя сумму, за которую продан предмет аукциона, начальную, увеличенную на 5 процентов, за вычетом внесенной им суммы задатка, а также возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о затратах на организацию и проведение аукциона, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом аукциона под подпись.

В случае если победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) не подписал протокол о результатах аукциона; не уплатил сумму, по которой продан предмет аукциона; не возместил организатору аукциона сумму затрат на организацию и проведение аукциона; не подписал договор аренды, а также в случае если участники аукциона, отказались объявить свою цену за предмет аукциона, в результате чего аукцион признан нерезультативным, указанными лицами уплачивается штраф в размере 20 базовых величин.

Договор аренды по результатам проведения аукциона заключается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона и подписания протокола аукциона.

Телефон для справок (8-0152) 68-59-96, факс (8-0152) 60-44-36.

Извещение о проведении **01 февраля 2023 года повторных торгов с условиями** по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5»

Предмет торгов
Капитальное строение с инв. номером 630/С-47149, общей площадью 647,0 кв. м (наименование – административное здание; назначение – здание административно-хозяйственное; составные части и принадлежности: бетонный подвал); капитальное строение с инв. номером 630/С-47154, общей площадью 397,2 кв. м (наименование – склад материальный; назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ); капитальное строение с инв. номером 630/С-47152, общей площадью 222,7 кв. м (наименование – склад для горюче-смазочных материалов; назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ); капитальное строение с инв. номером 630/С-47155, общей площадью 743,1 кв. м (наименование – боксы для автомашин с пристройкой подсобных помещений; назначение – здание специализированное иного назначения); капитальное строение с инв. номером 630/С-47160, общей площадью 1960,9 кв. м (наименование – ремонтные мастерские; назначение – здание специализированное иного назначения); капитальное строение с инв. номером 630/С-47158, общей площадью 1360,7 кв. м (наименование – пристройка к реммастерским; назначение – здание специализированное иного назначения); капитальное строение с инв. номером 630/С-47156, общей площадью 1123,1 кв. м (наименование – боксы для автомашин; назначение – здание специализированное иного назначения); капитальное строение с инв. номером 630/С-55558, общей площадью 35,0 кв. м (наименование – навес под баллоны; назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ); капитальное строение с инв. номером 630/С-55622 (наименование – ограждение; назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ; составные части и принадлежности: а1 – ограждение из силикатного кирпича (1,95 м х 2,34 м х 0,25 м), площадью 4,6 кв. м); капитальное строение с инв. номером 630/С-55620 (наименование – ограждение; назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ; составные части и принадлежности: а1 – ограждение из металлической арматуры (21,0 м х 2,69 м), площадью 56,5 кв. м, на металлических столбах (0,1 м х 2,60 м)); капитальное строение с инв. номером 630/С-55611 (наименование – ограждение; назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ; составные части и принадлежности: а1.1. – ограждение из силикатного кирпича (13,94 м х 2,85 м х 0,25 м), 39,7 кв. м, а1.2. – ворота металлические (4,07 м х 2,85 м)); капитальное строение с инв. номером 630/С-55610 (наименование – ограждение; назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ; составные части и принадлежности: а1 – ограждение бетонное (97,5 м х 1,71 м), 166,7 кв. м, с 31 кирпичными столбиками с бетонными оголовками; а.1.1. – металлическая решетка (1,50 м х 1,97 м), 41,37 кв. м; а2 – ворота металлические (5,96 м х 3,70 м), 22,1 кв. м; а2.1. – калитка металлическая (1,62 м х 2,30 м), 3,73 кв. м); капитальное строение с инв. номером 630/С-55608, общей площадью 7260,0 кв. м (наименование – площадка; назначение – сооружение неустановленного назначения; составные части и принадлежности: а1 – площадка из асфальтобетона); капитальное строение с инв. номером 630/С-55607, общей площадью 465,0 кв. м (наименование – площадка; назначение – сооружение неустановленного назначения; составные части и принадлежности: а1 – площадка из бетонной плитки); оборудование котельной с инв. номером 146 (котел КВЖ-02, 2 шт.; циркуляционный насос, 4 шт.; бойлер 10 куб. м, 1 шт.; топливопровод 20 м; щит управления).
Сведения о земельном участке: площадь – 1,331 га, кадастровый номер – 642000000002000230
Местонахождение: Минская область, Минский район, г. Молодечно, ул. Замковая, 33
Начальная цена: 1 363 662,00 бел. руб. без учета НДС
Сумма задатка: 136 000,00 бел. руб.

Продавец имущества: ОАО «ДСТ № 5», г. Минск, ул. Лукьяновича, 4-253.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10.

Условие торгов: Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на расчетный счет № BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, БИК BLBBBY2X, кодификатор назначения платежа – 40901, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Торги проводятся **01 февраля 2023 года в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются **с 11.01.2023 по 30.01.2023 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

По вопросу осмотра продаваемого имущества следует обращаться по телефонам: (017) 388-43-21; (029) 179-23-02 (ОАО «ДСТ № 5»).

Телефоны для справок:
(017) 365-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(017) 388-43-21; (029) 179-23-02 (ОАО «ДСТ № 5»).

Нефармат

СМУТАК ТРЭЦЯЙ РАЗНАВІДНАСЦІ

Яна так любіла гаварыць: «Смутак трэцяй разнавіднасці». Гэта азначала нейкі край, калі зусім дрэнна, маркотна і не відно ніякай перспектывы. Мая бабуля некалі вызначала падобны стан фразай: «Нібы апошняе ў печ укінуўшы». Але яна была самая вясёлая і аптымістычная з нас, і ў яе вуснах гэты «смутак трэцяй разнавіднасці» ўсё ж пакідаў нейкую кволую надзею, намёк на магчымае выйсце.

Таццяны ўжо больш за пяць гадоў як няма з намі. Вельмі часта яе ўспамінаю і ўвесь час думала, што фразеалагізм гэты яна прыдумала сама, бо была надзвычай вострай на язык, вызначалася дасціпным розумам, здольнасцю да іранічных і мудрых вызначэнняў, уменнем складаць удалыя рыфмы, любоўю да чытання... А нядаўна я сустрэла прыведзены вышэй выраз у кнізе.

Варта сказаць, што кніга трапіла мне ў рукі ў сітуацыі амаль анекдатычнай. У невялічкай бібліятэцы нашага мікрараёна, адной з многіх філіялаў гарадской, я папрасіла кнігу Віктара Шніпа «Заўтра была адліга», пра якую шмат пісалі ў нашай газеце. Памяшканне бібліятэкі маленькае, кніжныя паліцы стаяць адразу за крэсламі імправізаванай чытальнай залы, і дастаць патрэбную кніжку бывае вельмі няпроста. Паколькі літара «ш» знаходзіцца амаль у канцы алфавіта, а творы аўтараў стаяць у алфавітным парадку, маладая бібліятэкарка, сагнуўшыся, каб выцягнуць кнігу з ніжняй паліцы, крыху затрымалася, бо не надта ж зручна чытаць надпісы амаль на ўзроўні падлогі, потым дастала патрэбны фаліянт і тут жа са словамі: «А не хочаце яшчэ адну кнігу гэтага аўтара?» працягнула мне кнігу Катрын Шміт «Ты не памрэш». Потым мы з ёй пасмяяліся з такой блытаніны. Мяне, вядома, нельга аднесці да вялікіх знаўцаў сучаснай еўрапейскай літаратуры, раней, напрыклад, не ведала такой пісьменніцы, але ж калі кніга трапіла ў рукі, то вырашыла, што гэта лёс. І не пашкадавала, што прачытала.

Як высветлілася, прапанаваны мне твор нямецкага аўтара быў адзначаны прэстыжнай літаратурнай прэміяй, і нездарма. Скажу адразу, чытво не з лёгкіх. Гэта гісторыя жанчыны, якая пасля кровазліцця ў мозг і комы паступова вяртаецца з небыцця, па крупінцы збірае памяць, згадвае сваё жыццё і перажывае яго зноў. Свядомасць вяртаецца, але яна не можа кіраваць целам, якое стала амаль зусім непаслухмяным. Вось у такім стане сапраўды ахоплівае смутак трэцяй разнавіднасці. Але ж многія і ў падобнай сітуацыі знаходзяць сілы і магчымасці вярнуцца да жыцця і, галоўнае, заставацца людзьмі.

Пра кнігу тую, яе філасофію, глыбокія разважанні аўтара нярэдка думаю апошнім часам, жыццё неяк усё падштурхоўвае. Вось і за некалькі дзён да новага года згадала па дарозе ў Бярозу, калі давялося збочыць з трасы М1 і доўга ехаць навакольнымі, не лепшымі шляхамі. Знакамітая на ўвесь свет дарога была перакрытая, мне давялося бачыць такое першы раз. Ніводная аварыя, якіх, на жаль, тут здараецца нямала, не прыводзіла да такіх мер, прынамсі, у апошнія гады. А тут збег трагічных абставін: у пяць гадзін раніцы кіроўца, відаць, заснуў за рулём, і велікагруз урэзаўся ў бетонную апору моста над дарогай. Апора была пашкоджана так, што стала ўяўляць сабой небяспеку, і дарогу перакрылі. Тая фура, скарожаная ад удару і выпаленая агнём, стаяла на месцы аварыі. Мы ўткнуліся ў тэлефоны і сталі шукаць інфармацыю. Знайшлі толькі агульныя звесткі: пісалі, што вадзіцель згарэў у той кабіне.

...Магчыма, згарэў зажыва. Нідзе не пісалі, з якімі нумарамі была машына, грамадзянін якой краіны загінуў недалёка ад Бярозы. Іх, велікагрузаў, за дзень па трасе праходзіць сотні з розных краін. Вось і гэты вадзіцель, магчыма, спяшаўся да новага года закончыць сваю работу, каб хутчэй убачыць жонку, прывезці дзецям падарункі, а можа, яго чакала толькі маці. У любым выпадку на іх, яго сваякоў, абрынулася вялікае гора, бо роднага чалавека ніхто не заменіць, іх жыццё ўжо ніколі не будзе такім, як раней.

Сапраўды, як агледзішся, колькі побач гора і пакут, колькі страт, а мы часам здольныя ўпадаць у смутак, роспач, дэпрэсію з-за жыццёвых дробязяў, узводзячы іх у ранг ледзь не ўсяленскай трагедыі. Апошняе не тое што непрыстойна, але і небяспечна, бо не варта дражніць лёс. Як гаворыць мая мудрая сяброўка Н.: «Калі ты сцвярджаеш, што ў тваім жыцці настала чорная паласа, глядзі, каб заўтра жыццё не тыцнула цябе ў яе носам, і ты ўбачыш: тое, што лічыў чорным, насамрэч аказалася белым, а чорная паласа настае толькі цяпер».

Святлана ЯСКЕВІЧ.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	9.24	17.12	7.48
Віцебск —	9.20	16.54	7.34
Магілёў —	9.14	17.02	7.48
Гомель —	9.03	17.06	8.03
Гродна —	9.38	17.28	7.50
Брэст —	9.31	17.37	8.06

Месяц

Поўня 7 студзеня.
Месяц у сузор'і Дзевы.

Імяніны

Пр. Варвары, Ганны, Івана, Марка, Наталлі.
К. Аляксандры, Марты, Фелікса.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

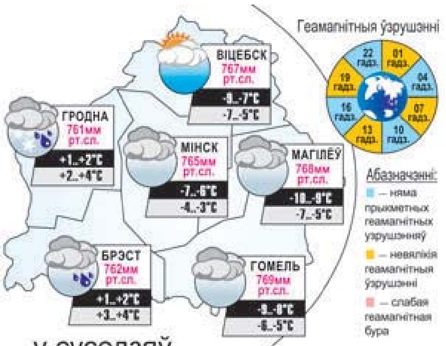

...у суседзяў

ВАРШАВА	+6..+8°С	КІЕЎ	-6..-4°С	РЫГА	0..+2°С
ВІЛЬНЮС	0..+2°С	МАСКВА	-7..-5°С	С.-ПЕЦЯРБУРГ	-2..0°С

Даты | Падзеі | Людзі

11 СТУДЗЕНЯ

У краіне

1024 год — нарадзіўся Ізяслаў Яраславіч (у хрышчэнні Дзмітрый), князь тураўскі, вялікі князь кіеўскі (з 1054 г.), старэйшы сын Яраслава Мудрага. Адзін са складальнікаў «Праўды Яраславічаў». У 1067 годзе з братамі Святаславам і Усеваладам вяваў супраць полацкага князя Усяслава Брачыславіча, захапіў яго ў палон. У 1068 годзе скінуты з пасада ў выніку народнага паўстання. Двойчы з дапамогай нямецкіх і польскіх феадалаў вяртаўся на кіеўскі пасад. Загінуў у міжусобнай барацьбе ў 1078 г.

1213 год — у Наўгародскім 1-м летапісе ўпершыню згадваецца Рэчыца як горад Чарнігаўскага княства. З 1561 года горад меў напоўнае Магдэбургскае права. Як горад-крэпасць была апорным пунктам войска Вялікага Княства Літоўскага.

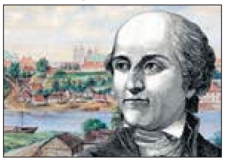

1733 год — нарадзіўся (г. п. Наваельня, цяпер у Дзятлаўскім раёне) Антоній Тызенгаўз, палітычны і грамадскі дзеяч ВКЛ, мецэнат. Кіраваў каралеўскімі эканоміямі ў Беларусі і Літве. Па яго ініцыятыве заснаваны Гродзенскія каралеўскія мануфактуры, адкрыты тэатр, кадэцкі корпус, медыцынская школа ў Гродне. Займаўся вырошчваннем мяса-малочных парод жывёлы, выкарыстоўваў парнікова-цяплічную сістэму. Ініцыятар першага ў Беларусі перыядычнага выдання — «Гродзенскай газеты».

1905 год — нарадзілася (аг. Лошніца, цяпер у Барысаўскім раёне) Тацццяна Васільеўна Бірыч, беларускі афтальмолаг, доктар медыцынскіх навук, прафесар, член-карэспандэнт АН Беларусі, заслужаны ўрач Беларусі, заслужаны дзеяч навукі Беларусі, Герой Сацыялістычнай Працы. Асноўныя навуковыя працы ў галіне аксігенатэрапіі хвароб вачэй, лячэння туберкулёзу і апёкаў вачэй, выдалення катаракты з дапамогай нізкіх тэмператур. Аўтар больш за 150 навуковых прац, у тым ліку трох манаграфій.

У свеце

1757 год — нарадзіўся Аляксандр Гамільтан, першы міністр фінансаў ЗША, заснавальнік Нацыянальнага банка Злучаных Штатаў.

1875 год — нарадзіўся Рэйнгольд Морыцавіч Гліэр, рускі кампазітар, дырыжор, музычны дзеяч, педагог, народны артыст СССР, доктар мастацтвазнаўства, прафесар. Аўтар балетаў «Чырвоны мак», «Медны коннік», опер і іншых твораў. Тройчы ўзнагароджваўся Дзяржаўнай прэміяй СССР.

1919 год — Савет народных камісараў РСФСР прыняў Дэкрэт аб увядзенні харчразвёрсткі.

1922 год — чатырнаццацігадовы канадзец Леанард Томпсан стаў першым у свеце чалавекам, для лячэння якога ад дыябету быў ужыты інсулін.

1960 год — у Зорным гарадку створаны Цэнтр падрыхтоўкі касманаўтаў СССР.

1973 год — у Заслаўі адбыліся перагаворы Генеральнага сакратара ЦК КПСС Л. І. Брэжнева з прэзідэнтам Францыі Ж. Пампіду.

Так гаварыў...

УІЛЬЯМ ШЭКСПІР:

«...Мода зношвае больш адзення, чым чалавек».

УСМІХНЕМСЯ

Максім пазычыў Віталю грошы на пластычную аперацыю і цяпер не можа яго знайсці.

Жанчына — гэта стварэнне, якое трэба кахаць. Не ўмееш кахаць — сядзі і сябруй!

— Чаму ты з ёю пасварыўся?
— Яна папрасіла адгадаць, колькі ёй гадоў.
— Ну і што?
— Угадаў!

Люблю глядзець мужчынскі тэніс і слухаць жаночы.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».
Рэгістрацыйнае пасведчанне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.
АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.
ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмная – 311 17 13 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.
прыём рэкламы тэл./факс: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by
Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.
www.zviazda.by
e-mail: info@zviazda.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.by
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.
Тыраж 12.768. Індэкс 63850. Зак. № 55.
Нумар падпісаны ў 19.30 10 студзеня 2023 года.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12